

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.008.04.2020

Jacek Wiśniewski
Prezydent Miasta Mielca
Urząd Miejski w Mielcu
39-300 Mielec ul. Żeromskiego 26

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 – Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i poużytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Mielcu ¹ 39-300 Mielec ul. Żeromskiego 26
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Wiśniewski Prezydent Miasta Mielca ² od 4 listopada 2018 r. ³ (akta kontroli str. 626-628)
Zakres przedmiotowy kontroli	- zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych oraz nadzór nad rynkiem odpadów komunalnych na terenie gminy, - prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie sposobu postępowania z odpadami komunalnymi. - nadzór nad sposobem postępowania z odpadami komunalnymi na terenie gminy.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem także dowodów sporządzanych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	1. Władysław Tabasz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/76/2020 z dnia 26 maja 2020 r. 2. Mariusz Twardowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/75/2020 z 26 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 1 - 4)

¹ Dalej zamiennie: „Urząd”.

² Dalej: „Prezydent”.

³ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Daniel Witold Kozdęba – Prezydent Miasta Mielca od 30 listopada 2014 r. do 28 lutego 2018 r. oraz Fryderyk Sylwester Kapinos – pełniący obowiązki Prezydenta Miasta Mielca od 8 marca 2018 r. do 3 listopada 2018 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 1200., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina Miejska Mielec⁶ w latach 2016 – 2020⁷ zapewniła właściwy odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Miasta oraz nadzór nad rynkiem tych odpadów. Prawidłowo prowadzono działania informacyjne i edukacyjne w zakresie sposobu postępowania z odpadami komunalnymi. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Straży Miejskiej w Mielcu⁸, w zakresie nadzoru nad postępowaniem z odpadami komunalnymi na terenie Miasta.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ustalono, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach*⁹ opracowywane były projekty uchwał dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi oraz wymagane regulaminy utrzymania czystości i porządku w Mieście. Rzetelnie i terminowo sporządzane były sprawozdania z zakresu gospodarki odpadami. Od podmiotów gospodarujących odpadami komunalnymi na terenie Miasta skutecznie egzekwowano przekazywanie rocznych sprawozdań i informacji. Zorganizowany został odbiór wszystkich rodzajów odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Miasta. Ustalono, iż Miasto osiągnęło wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, dotyczące papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Poziomy te zostały wyliczone zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych¹⁰. Zgodnie z *ucpg* prowadzona była coroczna analiza ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów komunalnych oraz sposobów ich zagospodarowania. Zapewnione zostały warunki dla selektywnego zbierania odpadów, w tym odpadów poużytkowych. Wykonawca usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wybrany został w postępowaniu przetargowym, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹¹. Prawidłowo sprawowany był nadzór nad realizacją umów w zakresie odbioru, sposobu postępowania z odpadami komunalnymi, przez podmioty odbierające i przetwarzające odpady komunalne w instalacjach. Miasto wywiązało się zgodnie z *ucpg*, z obowiązku utworzenia i prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych¹². Właściwie prowadzona była analiza kosztów związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, a tym samym uzasadniony był wzrost opłat ponoszonych przez mieszkańców. Identyfikowane i rozwiązywane były problemy w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami. W szerokim zakresie prowadzone były działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. Na stronie internetowej Urzędu zgodnie z *ucpg* zamieszczane były informacje dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Mieście.

W ocenie NIK rzetelnie realizowano zadania określone dla samorządu gminnego w *ucpg*. Ocenę pozytywną uzasadnia właściwa organizacja działań Straży, polegających na planowaniu i realizacji, zgodnie z przyjętymi harmonogramami, kontroli w zakresie utrzymania czystości i porządku w mieście. Kontrole skoordynowane były z działaniami nadzorczymi ze strony komórki organizacyjnej Urzędu właściwej ds. gospodarki odpadami.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: „Miasto”.

⁷ I półrocze

⁸ Dalej „Straż”

⁹ Dz. U. 2019 r. poz.2010, ze zm. dalej: „ucpg”

¹⁰ Dz.U. 2016, poz. 2167, dalej: „rozporządzenie w sprawie poziomów recyklingu”,

¹¹ Dz.U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm. dalej: „Pzp”

¹² Dalej: „PSZOK”.

Nadzorem Straży objęto przypadki spalania odpadów w domowych instalacjach grzewczych, a interwencje podejmowane były zarówno na wniosek zainteresowanych osób fizycznych, jak też z własnej inicjatywy Straży. Efektem rzetelnie prowadzonego nadzoru i podejmowanych działań interwencyjnych, liczba miejsc nielegalnego deponowania odpadów na terenie Mielca i powstających w związku tym pożarów była znikoma.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Zapewnienie warunków dla właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych oraz sprawowanie skutecznego nadzoru nad rynkiem odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

1. Urząd posiadał dane dotyczące ilości i rodzaju odpadów wytwarzanych na terenie Miasta oraz miejsc i sposobów ich zagospodarowania. Podmioty odbierające odpady komunalne w tym również podmiot prowadzący PSZOK oraz od 2018 r. podmioty zbierające odpady komunalne składały do Urzędu sprawozdania, w których wskazane zostały informacje o masie odebranych/zebranych odpadów komunalnych, instalacji oraz sposobie ich zagospodarowania. Na podstawie tych sprawozdań Prezydent sporządzał roczne sprawozdania, w których ujmował informacje na temat wszystkich odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Miasta. Ponadto do każdej faktury stanowiącej miesięczne rozliczenie za usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, wykonawca załączał karty przekazania odpadów oraz sprawozdanie miesięczne, w którym wykazywał masę odebranych odpadów bezpośrednio z nieruchomości.

(akta kontroli str. 629-630,638,648 -650,660-780)

Jak wyjaśniła Pani Agnieszka Garncarz – Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami w Urzędzie¹⁴ - *Urząd nie posiada informacji na temat masy odpadów w podziale na nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości niezamieszkałe objęte gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi – składane do gminy sprawozdania zawierają informację o masie odpadów pochodzących ze wszystkich rodzajów nieruchomości łącznie (...).*

(akta kontroli str. 629-630)

W okresie objętym kontrolą wszystkie nieruchomości na których zamieszkiwali mieszkańcy objęte zostały systemem odbioru odpadów komunalnych, i w: 2016 r. było takich nieruchomości 6.418, w 2017 r. – 6.550 (o 132 więcej niż w 2016 r.), w 2018 r. – 6 719 (o 169 więcej niż w 2017 r.), w 2019 r. – 6.735 (o 16 więcej niż w 2018 r.), w 2020 r.¹⁵– 6 748 nieruchomości (o 13 więcej niż w 2019 r.).

(akta kontroli str. 631 – 632, 640 -647)

Jak wyjaśniła Naczelnik, *w 2012 r. dokonano analizy wszystkich punktów adresowych nieruchomości (na podstawie nadanych punktów adresowych oraz EWMapy będącej w zasobach Miasta, na których zamieszkuje mieszkańcy).*

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Dalej: „Naczelnik”.

¹⁵ I półrocze

Właściciele nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi byli wzywani do złożenia deklaracji lub wyjaśnień jej braku. Liczba nieruchomości zamieszkałych objętych systemem stale się zmienia, przyczynia się do tego kilka czynników np. migracja mieszkańców – zmiana miejsca zamieszkania (zmiana miejsca zamieszkania na terenie gminy jak i poza jej granice), budowa nowych domów mieszkalnych, zasiedlanie niezamieszkałych do tej pory nieruchomości (pustych domów).

(akta kontroli str. 631-632)

Na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Mielcu¹⁶ z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne¹⁷, gminnym systemem odbioru odpadów komunalnych objęto nieruchomości niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne. Od 1 stycznia 2016 r., na podstawie uchwały Rady z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne¹⁸, wyłączono z odbioru odpadów „właściciele nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku” – wyłączeniem objęte zostały nieruchomości Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Uchwałą Rady¹⁹ z dnia 12 marca 2020 r. w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, z wyłączeniem nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz rodzinnych ogrodów działkowych w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych²⁰. W Uchwale tej doprecyzowano zapisy dotyczące nieruchomości wyłączonych z systemu gospodarowania odpadami.

(akta kontroli str. 633-635)

W okresie objętym kontrolą liczba obsługiwanych przez Miasto nieruchomości, na których nie zamieszkiwali mieszkańcy, a powstawały odpady komunalne²¹, wynosiła odpowiednio w: 2016 r. – 1.261, 2017 r. – 1.278 (o 17 więcej niż w 2016 r.), 2018 r. – 1.285 (o 7 więcej niż w 2017 r.), 2019 r. – 1.299 (o 14 więcej niż w 2018 r.), 2020 r.²² – 1.307 (o 8 więcej niż w 2019 r.).

(akta kontroli str. 636,641)

Łączna masa odpadów wytworzonych z nieruchomości położonych na terenie Miasta wyniosła w 2016 r. - 21.062,878 Mg, w 2017 r. – 21.400,924 Mg, w 2018 r. – 32.165,624 Mg. Masa zebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych z nieruchomości wynosiła w: 2016 r. - 17.706,20 Mg (84,06% łącznej masy odpadów), 2017 r. - 17.386,84 Mg (81,24%), 2018 r. - 17.805,31 (55,36%). Masa pozostałych pochodzących z nieruchomości odpadów, które zostały odebrane/zebrane jako selektywne, wyniosła w: 2016 r. - 3.356,68 Mg (15,94% łącznej masy odpadów), 2017 r. 4.014,08 Mg (18,76%), 2018 r. 14.360 Mg (44,64%). W 2016 r. do zagospodarowania nie przekazano (zmagazynowano)

¹⁶ Dalej: „Rada”.

¹⁷nr XXVII/229/2012

¹⁸Nr XV/134/2015

¹⁹ Nr XIX/184/2020

²⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 2176

²¹ żłobki, szkoły, przedszkola, budynki użyteczności publicznej, zakłady pracy, lokale usługowe jak sklepy, lokale gastronomiczne, zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, kioski, kwaciarnie, hotele, galerie handlowe, warsztaty napraw, biura, sklepy spożywcze, dyskonty, pasáže handlowe itp.:

²² I półrocze

4,96 Mg odebranych odpadów (odpady tworzyw), w 2018 r. – 296,086 Mg (w tym: opony - 6,368 Mg, opakowania z metali – 200,932 Mg, metale – 88,786 Mg).
(akta kontroli str. 637-638, 649-650,660-780)

Urząd nie zlecał badań morfologii odpadów. Badania takie były zlecane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Mielcu²³.
(akta kontroli str. 639)

Procentowy udział poszczególnych rodzajów wytwarzanych odpadów na terenie Miasta, w latach 2016 – 2018, przedstawia poniższe zestawienie²⁴:

	2016	%	2017	%	2018	%
Łącznie	21 062,878	100	21 400,92	100	32 165,62	100%
Zmieszane	17 706,200	84,06	17 386,84	81,24	17 805,31	55,36
Papier	732,096	3,48	662,25	3,09	1 205,613	3,75
Szkło	388,840	1,85	637,45	2,98	558,99	1,74
Plastik	274,346	1,30	376,6	1,76	394,201	1,23
zmieszane opakowaniowe	0,260	0,00	0	0,00	535,72	1,67
opakowania wielomateriałowe	0,790	0,00	0,66	0,00	0,17	0,00
Metal	1,438	0,01	1,395	0,01	9 177,744	28,53
Drewno	132,820	0,63	148,22	0,69	42,18	0,13
odpady poużytkowe	37,363	0,18	45,369	0,21	70,412	0,22
Gabaryty	451,820	2,15	600,72	2,81	694,98	2,16
ulegające biodegradacji	1 155,615	5,49	1 297,28	6,06	1 331,14	4,14
Inne	181,290	0,86	244,14	1,14	349,164	1,09

(akta kontroli str. 638, 649-650,660-780)

2.

W okresie objętym kontrolą Urząd skutecznie egzekwował, od podmiotów gospodarujących odpadami komunalnymi terenie Miasta, przekazywanie rocznych sprawozdań i informacji. Wszystkie podmioty wpisane do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, prowadzonego przez Prezydenta, złożyły wymagane sprawozdania za lata 2016 - 2018 w terminie określonym w art. 9n *ucpg*. W 2016 r. do ww. rejestru wpisanych było 8 podmiotów²⁵, w 2017 r. – 9 podmiotów²⁶, w 2018 r. – 8 podmiotów²⁷, w 2019 r. – 9 podmiotów²⁸, w 2020 r. - 10 podmiotów²⁹. Podmiot prowadzący PSZOK składał sprawozdania, za lata 2016 – 2018, w terminie określonym w art. 9na *ucpg*. W 2019 r. podmioty zbierające odpady komunalne, prowadzące skupy surowców wtórnych które zobowiązane były do złożenia sprawozdań rocznych w zakresie zebranych odpadów komunalnych za 2018 r., złożyły te sprawozdania terminowo, tj. zgodnie z art. 9nb ust. 2 *ucpg*. Nieruchomości

²³Dalej: MPGK

²⁴w Mg

²⁵ 1) Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Mielec, 2) Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. Mielec, 3) SanTa-EKO Sp. z o.o. Sandomierz, 4) Przedsiębiorstwo Obrotu Surowcami Wtórnymi SURPAP S.C. Nowy Sącz, 5) A.S.A. EKO Polska Sp. z o.o. Zabrze, 6) Firma Usługowo - Transportowa "STANWUK" Dębica, 7) A.S.A. Tamobrzeg Sp. z o.o. Tamobrzeg, 8) SINOMA Kraków.

²⁶ Podmioty wpisane z 2016 r. (A.S.A. Tamobrzeg Sp. z o.o. Tamobrzeg zmiana nazwy na FCC Tamobrzeg Sp. z o.o. Tamobrzeg) plus: FUC ŻURAW (wpis do rejestru: 21 marca 2017 r. wypis z rejestru 9 maja 2017 r.)

²⁷ Podmioty wpisane z 2016 r.

²⁸ Podmioty wpisane z 2016 r. plus: Ślusarstwo Produkcja Handel Usługi Straszęcin.

²⁹ Podmioty wpisane z 2019 r. plus: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Nowa Dęba, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "EMPOL" Sp. z o.o. Tylmanowa, minus: SINOMA Kraków (dokonał wypisu z rejestru 4 grudnia 2019 r.). Aktualny rejestr działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów:

<https://www.mielec.pl/wp-content/uploads/Rejestr-dzia%C5%82alno%C5%9Bci-regulowanej-w-zakresie-odbierania-odpad%C3%B3w-komunalnych-od-w%C5%82a%C5%9Bci-cieli-nieruchomo%C5%9Bci-na-rok-2020.pdf>

wyłączone z gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi obsługiwane są od 2016 r. przez MPGK. Sprawozdania za lata 2016 - 2018 złożone zostały w terminie określonym w art. 9n *ucpg*. Wykonawcą umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych objętych systemem było konsorcjum firm, którego liderem było MPGK – sprawozdania za wszystkie lata zostały złożone w wymaganym terminie określonym w art. 9n *ucpg*. Urząd nie występował o korekty sprawozdań – podmioty same składały korekty, które dotyczyły m.in. ilości odpadów. W okresie objętym kontrolą ww. sprawozdania były składane do Urzędu terminowo i były rzetelne, tym samym nie wystąpiła konieczność wymierzania kar pieniężnych za nieterminowe lub nierzetelne sprawozdania.

Umowa zawarta z konsorcjum obejmowała zarówno odbiór jak i zagospodarowanie odpadów, w związku z czym podmiot prowadzący regionalną instalację (później komunalną), przekazywał informacje o odpadach (masy odpadów poddanych procesowi przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub przekazane w tym celu innemu posiadaczowi odpadów) przedsiębiorcy z którym zawarł umowę na usługę zagospodarowania odpadów. Urząd nie podpisywał indywidualnych umów na zagospodarowanie odpadów, dlatego nie żądał od prowadzących instalacje informacji o odpadach.

Urząd posiadał informacje dotyczące sposobów zagospodarowania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych w instalacjach komunalnych (do 2019r. regionalnych), do których były przekazywane odpady komunalne. Informacje te pozyskiwane były na podstawie składanych sprawozdań przez podmiot odbierający odpady komunalne, w których wskazano sposób zagospodarowania, masę odpadów oraz instalacje do której przekazano te odpady.

(akta kontroli str. 649-658,660-780)

Jak wyjaśniła Naczelnik, w Urzędzie weryfikowano dane o odpadach, zawarte w otrzymywanych sprawozdaniach i informacjach, poprzez ich szczegółową analizę, w przypadkach budzących wątpliwości sprawdzano karty przekazania odpadów, dokonywano weryfikacji pozwoleń wydanych dla instalacji do których przekazywano odpady.

(akta kontroli str. 659)

W okresie objętym kontrolą Prezydent sporządzał sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami, które przekazano do Marszałka Województwa Podkarpackiego³⁰ oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Delegatury w Tarnobrzegu³¹, w terminie określonym w art. 9q ust. 2 *ucpg*. Sprawozdania sporządzano w oparciu o dane przekazane przez podmioty odbierające odpady komunalne, podmiot prowadzący PSZOK (dane za lata 2016 – 2018), oraz podmioty zbierające odpady komunalne (dane za 2018 r.). Sprawozdania za 2016 r, 2017 r. oraz 2018 r. były korygowane. Korekty dokonywane były przez Urząd, jako własne bez wcześniejszego wezwania Marszałka czy WIOŚ i dotyczyły m.in. nazwy instalacji, sposobu zagospodarowania odpadów, łącznej masy odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, błędnie zsumowanej wielkości masy odpadów.

(akta kontroli str. 653-658)

Wskazane w sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi dane o odebranych i zebranych odpadach z terenu Miasta bilansują się z danymi o zagospodarowanych odpadach.

(akta kontroli str. 657,660-780)

³⁰Dalej: „Marszałek”

³¹Dalej: „WIOŚ”.

Jak wyjaśniła Naczelnik, *Urząd dokonał wszelkich formalności w celu uzyskania dostępu do BDO w zakresie uprawnień wynikających z przepisów wykonawczych wydanych na podstawie rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie funkcjonowania Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (Dz. U. poz. 1071). Urzędowi przypisane zostało indywidualne konto JAP za pośrednictwem strony internetowej, jednakże do dnia dzisiejszego Urząd nie miał dostępu do składanych przez podmioty sprawozdań – moduł ze sprawozdawczością podmiotów widoczny jest od 4 września 2020 r. Urząd nie dokonał jeszcze podliczenia masy odebranych/zebranych z nieruchomości odpadów komunalnych za 2019 r., obecnie rozpoczęły się działania mające na celu weryfikację poprawności złożonych przez podmioty sprawozdań. Dodatkowe utrudnienie stanowi fakt, iż sprawozdania po raz pierwszy składane są elektronicznie, pracownicy gminy nie zostali odpowiednio przeszkoleni, pomimo wcześniejszego uczestnictwa w kilku szkoleniach (szkolenia ogólne).*

(akta kontroli str. 781)

3.

W latach 2016 – 2018 Miasto osiągnęło wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, dotyczące papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, wyliczone zgodnie z rozporządzeniem w sprawie poziomów recyklingu:

1. poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła:

- w 2016 r. – 44,29% (wymagany poziom nie mniej niż 18%),
- w 2017 r. – 38,65% (wymagany poziom nie mniej niż 20%),
- w 2018 r. – 217,46%³² (wymagany poziom nie mniej niż 30%).

2. poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych:

- w 2016 r. – 100% (wymagany poziom nie mniej niż 42%),
- w 2017 r. – 100% (wymagany poziom nie mniej niż 45 %),
- w 2018 r. – 100% (wymagany poziom nie mniej niż 50%),

3. poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.:

- w 2016 r. – 0% (wymagany poziom nie więcej niż 45%) – przy wyliczaniu poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania jako jedną ze składowych uwzględnianych w obliczeniach są odpady powstałe po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12, które nie spełniają wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, przekazanych do składowania. Jednakże rozporządzenie, na podstawie art. 250 ust. 2 ustawy o odpadach, przestało obowiązywać z dniem 23 stycznia 2016 r., co wiązało się z tym, że brak było przepisów, które w sposób szczegółowy określałyby wymagania dotyczące prowadzenia mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz wymagania dla odpadów powstających z tych procesów. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania za 2016 r. przyjęto 0; wartość ta wskazuje, że odpady te nie zostały poddane składowaniu,
- w 2017 r. – 40,12% (wymagany poziom nie więcej niż 45%),

³² uwzględniono masy odpadów odebranych w punktach skupu (masa odebranych odpadów przekazana do recyklingu).

- w 2018 r. – 22,19% (wymagany poziom nie więcej niż 40%).³³

Urząd nie posiada sprawozdania o wywozie i przetwarzaniu odpadów GUS M-09. Informacje dotyczące zakresu poprawiania i uzupełniania sprawozdań Prezydenta, z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za lata 2016 – 2018, przedstawione zostały w pkt.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str.782-790)

4.

W kontrolowanym okresie uchwały podejmowane przez Radę, w których określano metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty, były zgodne z ich projektami przygotowanymi w Urzędzie. Na podstawie Uchwały³⁴ Rady z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności określono, że:

- 1) miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi pochodzącymi z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy stanowi iloczyn liczby mieszkańców danej nieruchomości oraz stawki opłaty,
- 2) miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi pochodzącymi z nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, stanowi iloczyn liczby zadeklarowanych przez właścicieli pojemników oraz określonej stawki,
- 3) w przypadku nieruchomości, która w części stanowi nieruchomość zamieszkałą a w części niezamieszkałą, i na której powstają odpady komunalne, miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi sumę opłat obliczonych zgodnie z pkt. 1 oraz 2.

Od 1 lipca 2013 r. obowiązywały następujące stawki opłat za:

- odpady zbierane w sposób nieselektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 14,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 7,50 zł/osobę/miesiąc;
- odpady zbierane w sposób selektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 13,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 6,50 zł/osobę/miesiąc. Stawki opłaty wg wielkości pojemnika: selektywnie 80 l – 9,52 zł, 120 l – 11,00 zł, 240 l – 22,00 zł, 1.100 l – 101,66 zł, 6.000 l – 548,09 zł; nieselektywnie 80 l – 11,95 zł, 120 l – 13,69 zł, 240 l – 27,38 zł, 1.100 l – 126,43 zł, 6.000 l – 682,14 zł.

W projekcie do Uchwały³⁵ Rady z dnia 11 września 2015 r. o zmianie uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności zaproponowano zmianę wysokości stawki opłaty za odpady zbierane w sposób selektywny, z 13,00 zł na 12,00 zł/osobę/miesiąc za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości. Pozostałych stawek opłaty proponowano nie zmienić. W przyjętej uchwale Rada ustaliła, iż stawki opłat od 1 stycznia 2016 r. będą obowiązywać w wysokości:

- odpady zbierane w sposób nieselektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 13,00 zł/osobę/miesiąc (zmniejszenie o 1,00 zł), za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 6,50 zł/osobę/miesiąc (zmniejszenie o 1,00 zł);
- odpady zbierane w sposób selektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 12,00 zł/osobę/miesiąc (zmniejszenie o 1,00 zł),

³³ Informacja o Osiągniętych poziomach na stronie internetowej Urzędu:

<https://www.mielec.pl/osiagniete-przez-gmine-poziomy/>

³⁴Nr XXXIX/246/2013

³⁵ Nr XI/84/2019

za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 6,50 zł/osobę/miesiąc (bez zmian w porównaniu do poprzedniej uchwały). Opłaty wg wielkości pojemnika pozostały bez zmian.

Kolejną zmianę dokonano w 2019 r. poprzez Uchwałę³⁶ Rady z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie wyboru metody opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności. Zmiany stawek opłat uzasadniano tym, iż obniżenie w 2016 r. stawek za odpady komunalne spowodowało zmniejszenie dochodów, które nie były wystarczające na pokrycie niezbędnych wydatków – braki pokrywane były nadwyżką z lat ubiegłych. Wzrastające koszty, w głównej mierze koszty odbioru i zagospodarowania odpadów, z roku na rok zwiększały różnicę pomiędzy dochodami oraz wydatkami, pomniejszając jednocześnie wysokość wypracowanej nadwyżki. Mając na uwadze przeprowadzone analizy prognozowano, że rok 2019 r. zamknięty zostanie ze stratą 2.122.773,61 zł. Dokonano analizy uwzględniającej liczbę mieszkańców, ilość wytwarzanych odpadów, koszty funkcjonowania systemu jak również sezonowość powstawania niektórych odpadów, na podstawie której określono, że stawki opłaty powinny wzrosnąć. Ponadto aby zachęcić mieszkańców do segregowania odpadów uwzględniono tzw. zachętę ekonomiczną w postaci znacznego zróżnicowania wysokości opłaty. Projekt tej Uchwały złożony do Biura Rady w 2019 r. obejmował podział uwzględniający stawkę za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości oraz za piątą i każdą kolejną, przy uwzględnieniu segregacji odpadów oraz przypadku jej braku. Zaproponowane w projekcie uchwały stawki przedstawiały się następująco:

- odpady zbierane w sposób nieselektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 19,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 9,50 zł/osobę/miesiąc;
- odpady zbierane w sposób: selektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 14,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 7,00 zł/osobę/miesiąc.

Prezydent wniósł autopoprawkę uwzględniającą stawkę zależną nie tylko od liczby osób zamieszkujących na nieruchomości, ale również od rodzaju nieruchomości, tj. zabudowy jednorodzinnej oraz wielorodzinnej. Zmianie uległy również stawki opłaty w stosunku do przedstawionego projektu uchwały. Zgodnie z zaproponowaną przez Prezydenta autopoprawką, ww. uchwałą ustalono – od 1 kwietnia 2019 r. – następujące stawki opłaty:

a) nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej:

- odpady zbierane w sposób nieselektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 20,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 10,00 zł/osobę/miesiąc;
- odpady zbierane w sposób: selektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 14,50 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 7,00 zł/osobę/miesiąc.

b) nieruchomości w zabudowie wielorodzinnej:

- odpady zbierane w sposób nieselektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 20,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 10,00 zł/osobę/miesiąc;
- odpady zbierane w sposób: selektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 13,50 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 6,00 zł/osobę/miesiąc.

Ponadto ustalono następujące stawki opłaty wg wielkości pojemnika: selektywnie 80 l – 11,80 zł, 120 l – 13,64 zł, 240 l – 27,28 zł, 1.100 l – 126,06 zł, 6.000 l – 679,62

³⁶Nr V/48/2019

zł, prasokontener 3m³ – 935,00 zł, każdy dodatkowy m³ – 311,00 zł; nieselektywnie 80 l – 16,05 zł, 120 l – 18,55 zł, 240 l – 37,10 zł, 1.100 l – 171,44 zł, 6.000 l – 924,30 zł, prasokontener 3m³ – 1.271,60 zł, każdy dodatkowy m³ – 422,96 zł.

(akta kontroli str. 791-808, 816-818)

Jak wyjaśniła Naczelnik zgodnie z zapisami art. 6r ucpg opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy (...). Zgodnie z wyrokiem sądu z dnia 6 listopada 2013 r. Sygn. akt I SA/Bk 127/13 prawidłowo skalkulowana opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinna z jednej strony zapewniać sprawne funkcjonowanie systemu odbioru odpadów na terenie gminy, z drugiej zaś nie powinna stanowić źródła dodatkowych zysków gminy. Rzetelna kalkulacja wysokości opłat powinna w szczególności uwzględniać liczbę mieszkańców gminy, ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych oraz koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami. Aby dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w pełni pokryły koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2019 r. należało zwiększyć wysokość obowiązujących stawek. Wpływy z opłat nie pokrywały w całości kosztów, jakie należało ponieść by zapewnić sprawną obsługę w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. W latach 2013-2015 wypracowana została nadwyżka wynosząca na dzień 31.12.2015 r. 2.560.619,34 zł. Obniżenie w 2016 r. stawek za odpady komunalne spowodowało zmniejszenie dochodów, które nie były wystarczające na pokrycie niezbędnych wydatków – braki pokrywane były nadwyżką. Wzrastające koszty, w głównej mierze koszty odbioru i zagospodarowania odpadów, z roku na rok zwiększały różnicę pomiędzy dochodami oraz wydatkami, pomniejszając jednocześnie wysokość wypracowanej nadwyżki. Dokonano szczegółowej analizy uwzględniającej liczbę mieszkańców, ilość wytwarzanych odpadów, koszty funkcjonowania systemu jak również sezonowość powstawania niektórych odpadów, na podstawie której określono przedstawione w projekcie uchwały stawki.

(akta kontroli str. 809-815)

Kolejną zmianę dokonano w 2020 r. poprzez Uchwałę³⁷ Rady z dnia 9 czerwca 2020 r. o zmianie uchwały w sprawie wyboru metody opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik. Zmiany stawek opłat uzasadniano wzrostem wydatków związanych w głównej mierze z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych (od 1 kwietnia 2020 r. obowiązywała nowa umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych). Tym samym konieczne było zwiększenie obowiązujących stawek opłaty z nieruchomości zamieszkałych, tak aby dochody w pełni pokryły koszty funkcjonowania systemu. Od 1 kwietnia 2020 r. koszty odbioru i zagospodarowania odpadów były znacznie wyższe, natomiast w dalszym ciągu obowiązywały stawki ustalone na poziomie 2019 r. Koniecznym, zatem było podniesienie stawek opłaty w celu pokrycia realnie ponoszonych kosztów z tytułu gospodarki odpadami komunalnymi. Przy kalkulacji opłaty wzięto pod uwagę dane dotyczące liczby mieszkańców zamieszkujących Miasto, potencjalnej masy odpadów – jaką mogli wyprodukować właściciele nieruchomości – oraz koszt funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (tzw. koszty administracyjne oraz koszty utrzymania PSZOK). Przedstawione przez Prezydenta propozycje stawek opłaty, w przedłożonym radnym projekcie ww. Uchwały, zostały przyjęte w niezmienionej wysokości. Podwyższona kwota opłaty (stosowana w przypadkach, w których właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny) wynosiła dwukrotność stawki podstawowej. Prezydent dokonał (podczas sesji) autopoprawki,

³⁷Nr XXII/219/2020

zmieniając wysokość zwolnienia z tytułu posiadanego kompostownika z 2 zł/osobę do 3 zł/osobę. Przyjęte stawki opłat które obowiązywały od 1 lipca 2020 r. przedstawiały się następująco:

a) nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej

- odpady zbierane w sposób nieselektywny (podwyższona opłata - art. 6k ust. 3 *ucpg*): za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 58,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 29,00 zł/osobę/miesiąc;

- odpady zbierane w sposób selektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 29,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 14,50 zł/osobę/miesiąc.

b) nieruchomości w zabudowie wielorodzinnej

- odpady zbierane w sposób nieselektywny (podwyższona opłata - art. 6k ust. 3 *ucpg*): za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 54,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 27,00 zł/osobę/miesiąc;

- odpady zbierane w sposób selektywny: za każdą z pierwszych czterech osób zamieszkałych na nieruchomości - 27,00 zł/osobę/miesiąc, za piątą i każdą kolejną osobę zamieszkałą na nieruchomości - 13,50 zł/osobę/miesiąc.

Stawki opłaty wg wielkości pojemnika nie uległy zmianie.

(akta kontroli str. 791-808,816-818)

Jak wyjaśniła Naczelnik *art. 6k ust. 1 ucpg* wskazuje, że rada gminy zobowiązana jest do podjęcia uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności. Nowelizacja *ucpg* wprowadziła szereg wymogów wymuszających zmianę uchwał stanowiących podstawę do funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że na mocy *art. 5 ust. 1 pkt 3* na właścicieli nieruchomości nałożony został obowiązek zbierania w sposób selektywny powstałych na nieruchomości odpadów komunalnych. (...) Mając na uwadze wzrost wydatków związanych w głównej mierze z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych (od 1 kwietnia 2020 r. obowiązuje nowa umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych) konieczne było zwiększenie obowiązujących stawek opłaty z nieruchomości zamieszkałych tak, aby dochody w pełni pokryły koszty funkcjonowania systemu.

(akta kontroli str. 809-815)

Sposób pobierania opłaty określony został:

1) w Uchwale³⁸ Rady z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – opłata wnoszona bez wezwania, za dany miesiąc kalendarzowy, w terminie do 15 dnia tego miesiąca; opłatę uiszcza się gotówką lub przelewem na rachunek bankowy Urzędu,

2) w Uchwale³⁹ Rady z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – opłata wnoszona bez wezwania, z góry za dany miesiąc kalendarzowy, w terminie do 15 dnia tego miesiąca; opłata uiszczana gotówką lub przelewem na rachunek bankowy Urzędu.

3) w Uchwale⁴⁰ Rady z dnia 12 marca 2020 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

³⁸nr XXIX/248/2013

³⁹nr XXIX/221/2016

⁴⁰nr XIX/186/2020

przez właścicieli nieruchomości – opłata wnoszona z dołu, bez wezwania w łącznej wysokości za dwa miesiące w następujących terminach:

- za styczeń, luty – do 15 marca każdego roku,
- za marzec, kwiecień – do 15 maja każdego roku,
- za maj, czerwiec – do 15 lipca każdego roku,
- za lipiec, sierpień – do 15 września każdego roku,
- za wrzesień, październik – do 15 listopada każdego roku,
- za listopad, grudzień – do 20 grudnia każdego roku.

Dopuszczono wnoszenie opłat w okresach miesięcznych z dołu, bez wezwania w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który opłata jest wnoszona.

(akta kontroli str.791-801,820-823)

W uchwałach nie przewidziano zwolnień, o których mowa w art. 6k ust. 4 *ucpg*. W uchwale podjętej w dniu 9 czerwca 2020 r. wprowadzono zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady, stanowiące odpady komunalne, w kompostowniku przydomowym (art. 6k ust 4a *ucpg*) – kwota zwolnienia 3,00 zł/osobę.

Stawki opłaty nie przekraczają maksymalnych określonych w *ucpg*, tj. w przypadku metody od osoby, ustalone stawki nie przekraczają 2% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za mieszkańca (art. 6k ust 2a, pkt 1. *ucpg*). W przypadku metody, o której mowa w art. 6j ust. 3 *ucpg* (opłata za pojemnik) - 3,2% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzanego na 1 osobę ogółem za pojemnik o pojemności 1.100 litrów lub 1% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za worek o pojemności 120 litrów, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości. Za pojemniki lub worki o mniejszej lub większej pojemności stawki opłat ustalono w wysokości proporcjonalnej do ich pojemności.

Przy ustalaniu wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi brano pod uwagę koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi obejmujące:

- 1) odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych;
- 2) tworzenie i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługę administracyjną tego systemu;
- 4) edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Dodatkowo z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Miasto pokrywa koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki/worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.

Główny koszt systemu stanowi odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych - ok 95% wszystkich ponoszonych kosztów (w tym wyposażenie nieruchomości w odpowiednie pojemniki/worki, utrzymanie pojemników w odpowiednim stanie porządkowym i sanitarnym).

Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych:

- 2016 r. – 10.412.494,65 zł, 2017 r. – 10.464.505,11 zł, 2018 r. – 12.208.762,44 zł, 2019 r. – 12.581.693,23 zł, plan na 2020 r. – 18.458.922,00 zł.

Koszty administracyjne oraz koszty prowadzenia punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz działań edukacyjnych:

- administracja: 2016 r. – 428.431,01 zł, 2017 r. – 459.135,77 zł, 2018 r. – 458.203,19 zł, 2019 r. – 510.111,63 zł, plan na 2020 r. – 580.000,00 zł,

- punkty selektywnej zbiórki odpadów, edukacja: 2016 r. – 274.051,99 zł, 2017 r. – 242.083,35 zł, 2018 r. – 517.839,58 zł, 2019 r. – 768.072,43 zł, plan na 2020 r. – 865.500,00 zł (koszty związane z działaniami edukacyjnymi, uporządkowaniem miejsc ustawienia pojemników tzw. poetek ekologicznych oraz koszt prowadzenia PSZOK).

(akta kontroli str.791-801,809-815,824-846)

Rada każdorazowo określając stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, brała pod uwagę: liczbę mieszkańców zamieszkujących Miasto, ilość wytwarzanych na terenie Miasta odpadów komunalnych, koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, przypadki, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady nieregularnie, w tym z uwzględnieniem sezonowego powstawania odpadów. Zgodnie z Uchwałą⁴¹ Rady z dnia 30 października 2019 r. o zmianie uchwały w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Miasto zapewniło:

- odbiór wszystkich odpadów z nieruchomości zamieszkałych, tj. niesegregowanych odpadów komunalnych, papieru i tektury, tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, metali, opakowań z metali, szkła bezbarwnego i kolorowego, opakowań ze szkła, odpadów BIO;

- odbiór pozostałych odpadów z nieruchomości zamieszkałych w sposób określony w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku*: odpadów zielonych, odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opony, popiołu pochodzącego z gospodarstw domowych, przeterminowanych leków, zużytych baterii i akumulatorów, odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne, innych odpadów powstających w gospodarstwach domowych;

- odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych – niesegregowanych odpadów komunalnych, papieru i tektury, tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, metali, szkła bezbarwnego i kolorowego, opakowań ze szkła, odpadów BIO;

- wyposażenie nieruchomości w odpowiednie pojemniki/worki do gromadzenia odpadów, w tym etykiety z kodami kreskowymi do oznaczania worków oraz nadajniki RFID;

- utrzymanie pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym i technicznym (dwukrotne mycie w ciągu roku);

- pojemniki na odpady BIO w zabudowie wielorodzinnej (co dwa tygodnie w miesiącach od kwietnia do końca listopada każdego roku);

- odbiór odpadów z aptek oraz Punktów Selektywnego Zbierania Zużytych Baterii, odbiór odpadów w PSZOK.

W dniu 6 listopada 2014 r. Miasto zawarło porozumienie z firmą Sinoma w zakresie organizacji na terenie miasta Mielca zbiórki i zagospodarowania elektroodpadów. Odbiór odbywał się w trzech tzw. Punktach Ochrony Środowiska zlokalizowanych na terenie miasta, a w przypadku odpadów gabarytowych (np. lodówek, pralek itp.) bezpośrednio z nieruchomości. Z dniem 21 września 2018 r. porozumienie zostało wypowiedziane przez Sinomę⁴².

Kolejną umowę o współpracy Miasto zawarło z firmą MB Recycling Sp. z o.o. (umowa z dnia 4 września 2018 r.) – w ramach umowy nawiązano współpracę w sprawie zbierania „elektrycznych śmieci” (odbiór i zagospodarowanie odpadu w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego). W ramach współpracy

⁴¹Nr XIII/138/2019

⁴² – wypowiedzenie dokonano zgodnie z zapisami zawartej umowy tj. z zachowaniem 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia. Zapisy umowy nie wymagały uzasadnienia wypowiedzenia.

MB Recycling przekazał trzy pojemniki, które ustawiono na terenie Miasta, w których zbierane są elektroodpady. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Powyższe umowy nie generowały dla Miasta przychodów – zyskiem dla Miasta był odbiór i zagospodarowanie przedmiotowych odpadów bez ponoszenia kosztów.

Od 2013 r. do 31 marca 2020 r. Miasto zawierało umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów z jego terenu, których rozliczenie następowało w formie ryczałtu, w związku z czym nie jest znana wysokość opłat za poszczególne rodzaje odpadów – jedna kwota za wykonanie całego zamówienia podzielona na miesięczne płatności.

Od 1 kwietnia 2020 r. obowiązuje nowa umowa, rozliczana w okresach miesięcznych na podstawie następujących cen jednostkowych (cena brutto za Mg): niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 1.087,56 zł, papier i tektura – 1.171,80 zł, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe 1.215,00 zł, szkło bezbarwne i kolorowe 815,40 zł, BIO/odpady zielone 1.105,92 zł, popiół 1.087,56 zł, odpady wielkogabarytowe 1.379,16 zł, opony 1.512,00 zł, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny 1.620,00 zł, leki 7.020,00 zł, baterie 5.400,00 zł, odpady cmentarne 1.087,56 zł, pozostałe odpady komunalne 5.400,00 zł.

(akta kontroli str.791-801, 809-816,819,847)

5.

Urząd nie posiadał informacji na temat liczby nieruchomości wyposażonych w kompostownik. Urząd nie wyposażał nieruchomości w kompostowniki.

Do dnia zakończenia kontroli Urząd nie dokonywał oględzin nieruchomości, na terenie których kompostowano bioodpady, ponieważ zwolnienie z części opłaty za odbiór odpadów, ponoszonej przez właścicieli nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej kompostujących bioodpady, obowiązuje od 1 lipca 2020 r.

W okresie objętym kontrolą wszczęto 6 postępowań⁴³w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w związku z niesegregowaniem odpadów. Łączna kwota opłat wykazanych w deklaracjach (za okres objęty kontrolą) objętych ww. postępowaniami wyniosła: 10.044,85 zł, a łączna kwota wskazana w decyzjach wydanych po zakończeniu tych postępowań wyniosła 14.487,59 zł.

(akta kontroli str.848-849,852)

Naczelnik w odpowiedzi na pytanie *jakie działania podejmowano w Mieście w przypadku niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązków w zakresie zbierania odpadów wynikających z ucpg* wyjaśniła, iż w przypadku stwierdzenia wystąpienia nieznacznych nieprawidłowości w selektywnej zbiórce odpadów w pierwszej kolejności dokonywano rozmów z właścicielem nieruchomości (rozmowy telefoniczne, wizje w terenie, wezwania pisemne oraz mailowe), w celu wyjaśnienia zaistniałych problemów oraz celem pouczenia jak również poinformowania, jakie popełniono błędy. Właściciele zobligowani byli do przesegregowania odpadów i wystawienia ich w najbliższym możliwym terminie odbioru. Natomiast w przypadku braku segregacji (właściciele pomimo deklaracji nie prowadzili segregacji) wszczynano postępowania. W przypadku zgłoszenia przez podmiot odbierający odpady niepełnej segregacji – dokonywano wizji na nieruchomościach oraz udzielano informacji na temat zasad segregacji poprzez wręczenie ulotki oraz udzielenie instruktarzu przez pracownika Urzędu w tym Straży.

(akta kontroli str.848-849)

⁴³Nr decyzji: 6/2019OŚGO. 6232.5.2.2020/W, 2/2019, OŚGO. 6232.5.2.2020/W, OŚGO. 6235.5.1.2020, OŚGO. 6235.5.2.2020, OŚGO. 6235.5.3.2020, OŚGO. 6235.5.4.2020

Zestawienie różnic stawek opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów zbieranych selektywnie oraz odpadów zmieszanych, w latach 2016 – 2020 z nieruchomości jednorodzinnych, przedstawia poniższe zestawienie:

Liczba osób zamieszkałych na nieruchomości	Różnica stawek opłat za odpady zbierane selektywnie oraz za odpady zmieszane w latach 2016 – 2019 (marzec) w zł i w % w stosunku do stawki za odpady zbierane selektywnie	Różnica stawek opłat za odpady zbierane selektywnie oraz za odpady zmieszane w latach 2019 (kwiecień) – 2020 (czerwiec) w zł i w % w stosunku do stawki za odpady zbierane selektywnie	Różnica stawek opłat za odpady zbierane selektywnie oraz za odpady zmieszane w latach 2020 (lipiec) – obecnie w zł i w % w stosunku do stawki za odpady zbierane selektywnie
do 4 osób zamieszkałych na nieruchomości	2,00 zł (18,18%)	5,50 zł (37,93%)	Od 1 lipca 2020 r. jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny stawka opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnej stanowi dwukrotność stawki opłaty podstawowej.
piąta i każda kolejna osoba zamieszkała na nieruchomości	1,00 zł (18,18%)	3,00 zł (42,85%)	

Zestawienie różnic stawek opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów zbieranych selektywnie oraz odpadów zmieszanych, w latach 2016 – 2020 z nieruchomości wielorodzinnych przedstawia poniższe zestawienie:

Liczba osób zamieszkałych na nieruchomości	Różnica stawek opłat za odpady zbierane selektywnie oraz za odpady zmieszane w latach 2016 – 2019 (marzec) w zł i w % w stosunku do stawki selektywnej	Różnica stawek opłat za odpady zbierane selektywnie oraz za odpady zmieszane w latach 2019 (kwiecień) – 2020 (czerwiec) w zł i w % w stosunku do stawki selektywnej	Różnica stawek opłat za odpady zbierane selektywnie oraz za odpady zmieszane w latach 2020 (lipiec) – obecnie w zł i w % w stosunku do stawki selektywnej
do 4 osób zamieszkałych na nieruchomości	2,00 zł (18,18%)	6,50 zł (48,15%)	Od 1 lipca 2020 r. jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny stawka opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnej stanowi dwukrotność stawki opłaty podstawowej.
piąta i każda kolejna osoba zamieszkała na nieruchomości	1,00 zł (18,18%)	4,00 zł (66,67%)	

(akta kontroli str.850-851)

6.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z przepisami *ucpg*, Rada podjęła Uchwały⁴⁴ w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami

⁴⁴Uchwała Nr XVI/135/2015 Rady Miejskiej w Mielcu z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, zmieniona uchwałą Nr XVII/158/2015 Rady Miejskiej w Mielcu z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.) Od 1 lipca 2020 r. obowiązuje Uchwała Nr XXII/220/2020 Rady Miejskiej w Mielcu z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty

komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości oraz określiła warunki i tryb składania deklaracji przez właścicieli nieruchomości.

(akta kontroli str.856-876)

Jak wyjaśniła Naczelnik w przypadku niezłożenia przez właściciela nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi Urząd dokonywał czynności weryfikacyjnych w oparciu o: dane meldunkowe, informacje o prawdopodobnym zamieszkiwaniu na nieruchomości przekazywane przez podmiot odbierający odpady komunalne oraz dotyczące zużycia wody na nieruchomości, jak również dane przekazane przez Straż Miejską ustalone podczas rozmowy z właścicielem nieruchomości, bądź sąsiadami. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w złożonej deklaracji lub niedopełnienia obowiązku złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi niezwłocznie wzywano właściciela nieruchomości do złożenia wyjaśnień oraz złożenia stosownych deklaracji. Wezwania do złożenia wyjaśnień dokonywano telefonicznie oraz pisemnie. (...) Właściciele nieruchomości, dla których nie ustalono numeru kontaktowego, bądź którzy nie stawili się na wezwanie telefoniczne wzywano pisemnie.

(akta kontroli str.872-876)

W przypadku niezłożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi albo uzasadnionych wątpliwości, co do danych zawartych w deklaracji, w okresie objętym kontrolą do właścicieli nieruchomości wystosowano łącznie 637 wezwań: w 2016 r. -12, 2017 r. -117, 2018 r. – 302, 2019 r. -155, do końca czerwca 2020 r. - 51.

Prezydent, w związku z niezłożeniem deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi albo uzasadnionymi wątpliwościami co do danych zawartych w deklaracji, wydał w okresie objętym kontrolą, zgodnie z *ucpg*, łącznie 22 decyzje, tj. w: 2016 r.– 4, 2017 r. – 1, 2018 r. – 7, 2019 r. – 6, do końca czerwca 2020 r. – 4. Dotyczyły one: w 5 przypadkach - niedopełnienia przez właścicieli nieruchomości obowiązku złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych (art. 6m ust. 1 *ucpg*), w 6 przypadkach - niedopełnienia obowiązku selektywnego sposobu gromadzenia odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości, w 6 przypadkach - niedopełnienia przez właścicieli nieruchomości obowiązku złożenia deklaracji w przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lub określonej w deklaracji ilości odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości (art. 6m ust. 2 *ucpg*), w jednym przypadku - niedopełnienie przez właściciela nieruchomości obowiązku złożenia deklaracji dla części nieruchomości niezamieszkałej na której powstają odpady komunalne, w 4 przypadkach – wydano decyzje umarzające postępowanie po wykonaniu przez właściciela nieruchomości obowiązku złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

(akta kontroli str.872-876)

7.

W okresie objętym kontrolą Miasto poniosło następujące koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi:

za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz wykazu dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji.

- 2016 r. - 11.114.977,65 zł w tym:

- a) odbiór i zagospodarowanie odpadów (umowa) – 10.412.494,65 zł (93,68%),
- b) koszty administracyjne – 428.431,01 zł (3,85%) w tym (wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, PFRON, zakup materiałów i wyposażenia, energii, usług telekomunikacyjnych, szkolenia, delegacje),
- c) selektywna zbiórka odpadów, edukacja: 274.051,99 zł (2,47%) w tym:
 - PSZOK: 156.265,95 zł,
 - utrzymanie poletek ekologicznych⁴⁵: 2.592,84 zł,
 - ogrodzenie poletki ekologicznego: 2.398,50 zł,
 - zakup pojemników podziemnych do gromadzenia odpadów komunalnych: 109.457,70 zł⁴⁶,
 - edukacja 3.337,00 zł,

- 2017 r. - 11.165 724,23 zł w tym:

- a) odbiór i zagospodarowanie odpadów (umowa) – 10.464.505,11 (93,72%) zł,
- b) koszty administracyjne – 459.135,77 (4,11%) zł w tym:
 - administracja (wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, PFRON, zakup materiałów i wyposażenia, energii, usług telekomunikacyjnych, szkolenia, delegacje) – 459.054,27 zł,
 - koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego – 81,50 zł,
- c) selektywna zbiórka odpadów, edukacja: 242.083,35 (2,17%) w tym:
 - PSZOK: 219.533,55 zł,
 - utrzymanie poletek ekologicznych: 1.549,80 zł,
 - edukacja 21.000,00 zł,

- 2018 r. - 13 184 805,21 zł w tym:

- a) odbiór i zagospodarowanie odpadów (umowa) – 12.208.762,44 zł (92,60%),
- b) koszty administracyjne – 458.203,19 zł (3,48%) w tym:
 - administracja (wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, PFRON, zakup materiałów i wyposażenia, energii, usług telekomunikacyjnych, szkolenia, delegacje) – 458.123,32 zł,
 - koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego – 79,87 zł,
- c) selektywna zbiórka odpadów, edukacja: 517.839,58 (3,93%) w tym:
 - PSZOK: 469.758,65 zł,
 - utrzymanie pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych (remonty, naprawy) – 4.901,55 zł,
 - edukacja 43.179,38 zł,

- 2019 r. - 13.859 877,29 zł w tym:

- a) odbiór i zagospodarowanie odpadów (umowa) – 12.581.693,23 zł (90,78%),
- b) koszty administracyjne – 510.111,63 zł (3,68%) (wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, PFRON, zakup materiałów i wyposażenia, energii, usług telekomunikacyjnych, szkolenia, delegacje),
- c) selektywna zbiórka odpadów, edukacja: 768.072,43 zł (5,54%) w tym:
 - PSZOK: 726.741,13 zł,
 - utrzymanie poletek ekologicznych: 4.914,00 zł,
 - utrzymanie pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych (remonty, naprawy) – 2.841,30 zł,
 - edukacja 33.576,00 zł.

(akta kontroli str.824-825,1029)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały 3 umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych:

⁴⁵ W Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec w §1 ust. 3 pkt. 5 określono definicję poletki ekologicznego – rozumie się przez to pojemniki przeznaczone do zbiórki określonych frakcji odpadów, usytuowane w oznakowanych miejscach na terenie miasta Mielca.

⁴⁶ - zakup z nadwyżki z lat 2013-2015.

a) dwie umowy ryczałtowe (odbiór, zbieranie, transport oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych, wyposażenie nieruchomości w pojemniki, utrzymanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, itp. – umowa nr 1 zawierała zagospodarowanie odpadów komunalnych odbieranych w PSZOK):

1) od 1 kwietnia 2015 r. do 1 kwietnia 2017 r. – wartość umowy (ryczałt): 20.877.000,00 zł, (miesięcznie: 869.875,00 zł), oraz od 2 kwietnia 2017 r. do 31 marca 2018 r. wartość umowy (ryczałt): 10.438.500,00 zł, (miesięcznie: 869.875,00 zł),

2) od 1 kwietnia 2018 r. do 31 marca 2020 r. wartość umowy (ryczałt): 25.597.700,00 zł, (miesięcznie: 1.066.570,83 zł);

3) jedna umowa oparta o ceny jednostkowe (odbiór, zbieranie, transport oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych, wyposażenie nieruchomości w pojemniki, utrzymanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, itp.):

- od 1 kwietnia 2020 r. do 31 marca 2021 r. maksymalna wartość umowy (ceny jednostkowe): 25.500.717,00 zł, miesięcznie: w zależności od masy odebranych odpadów.

(akta kontroli str.877-920)

W okresie objętym kontrolą Miasto uzyskało następujące dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi: 2016 r. – 10.852.828,88 zł, 2017 r. – 11.106.995,15 zł, 2018 r. – 11.368.309,30 zł, 2019 r. – 13.892.927,62 zł. Środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gromadzone były na wyodrębnionym rachunku bankowym - *odpady komunalne dochody*. Natomiast wydatki na cele związane z gospodarką odpadami komunalnymi dokonywane były z wyodrębnionego rachunku bankowego - *odpady komunalne wydatki*.

W latach 2016 - 2018 wydatki związane z gospodarką odpadami komunalnymi były większe w stosunku do dochodów uzyskiwanych z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – różnica pokryta została wypracowaną w latach 2013 – 2015 nadwyżką, która na koniec 2015 r. wyniosła 2.298.470,57 zł. W 2019 r. dochody pokryły wydatki w 99,8% - osiągnięto nadwyżkę w kwocie 33.050,33 zł.

(akta kontroli str.916-921, 1029)

Miasto ponosiło koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Koszty te ujęte były w kwotach ryczałtów za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, określonych w umowach obowiązujących od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2021 r. W umowach tych nie wyszczególniono pozycji kosztowych (jedna kwota za wykonanie całego zadania) w związku z czym koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki oraz ich utrzymania nie były wyodrębniane. W obowiązującej umowie (od 1 kwietnia 2020 r. do 31 marca 2020 r.), opartej o stawki jednostkowe, koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki oraz ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym zawarte były w kwocie odbioru i transportu odpadów komunalnych. Cena jednostkowa za odbiór i transport odpadów (brutto) wynosiła (za Mg): niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 461,16 zł, papier i tektura – 631,80 zł, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe 675,00 zł, szkło bezbarwne i kolorowe 599,40 zł, BIO/odpady zielone 666,36 zł, popiół 461,16 zł, odpady wielkogabarytowe 569,16 zł, opony 540,00 zł, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny 540,00 zł, leki 2.700 zł, baterie 3.240 zł, odpady cmentarne 461.16 zł, pozostałe odpady komunalne 540,00 zł⁴⁷.

(akta kontroli str.847, 877-920)

⁴⁷ cena obejmuje wszystkie koszty np. wyposażenie nieruchomości w pojemniki, mycie itd. bez zagospodarowania odpadów. Podane w p.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego ceny obejmują odbiór, transport oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych - czyli całość kosztów. koszty odbioru i transportu

Jak wyjaśniła Naczelnik *Miasto nie przeznaczało środków pochodzących z opłat pobieranych od właścicieli nieruchomości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na likwidację „dzikich wysypisk” czy utworzenie i utrzymanie punktu napraw i przygotowania do ponownego użycia odpadów.*

(akta kontroli str.916-920)

Zestawienie różnic stawek opłat za odbiór odpadów zbieranych selektywnie oraz odpadów zmieszanych, z nieruchomości jednorodzinnych i wielorodzinnych, a następnie za zagospodarowanie tych odpadów, w latach 2016 – 2020, przedstawiono w p. 5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Zestawienie takie, dotyczące nieruchomości niezamieszkałych, przedstawia się następująco:

- od 1 stycznia 2016 r.

Pojemność pojemnika	Odpady zbierane selektywnie	Odpady zbierane nieselektywnie	Różnica	Wyrażony w % stosunek różnicy do stawki za odpady zbierane selektywnie
Pojemnik 80 l	9,52 zł	11,95 zł	2,43 zł	25,53%
Pojemnik 120 l	11,00 zł	13,69 zł	2,69 zł	24,45%
Pojemnik 240 l	22,00 zł	27,38 zł	5,38 zł	24,45%
Pojemnik 1100 l	101,66 zł	126,43 zł	24,77 zł	24,37%
Pojemnik 6000 l	548,09 zł	682,14 zł	134,05 zł	24,46%

- od 1 kwietnia 2019 r.

Pojemność pojemnika	Odpady zbierane selektywnie	Odpady zbierane nieselektywnie	Różnica	Wyrażony w % stosunek różnicy do stawki za odpady zbierane selektywnie
Pojemnik 80 l	11,80 zł	16,05 zł	4,25 zł	36,02%
Pojemnik 120 l	13,64 zł	18,55 zł	4,91 zł	36,00%
Pojemnik 240 l	27,28 zł	37,10 zł	9,82 zł	36,00%
Pojemnik 1100 l	126,06 zł	171,44 zł	45,38 zł	36,00%
Pojemnik 6000 l	679,63 zł	924,30 zł	244,67 zł	36,00%
Prasokontener 3m ³	935,00 zł	1 271,60 zł	336,60 zł	36,00%
każdy dodatkowy m ³	311,00 zł	422,96 zł	111,96 zł	36,00%

- od 1 lipca 2020 r.

Pojemność pojemnika	Odpady zbierane selektywnie	Odpady zbierane nieselektywnie	Różnica	Wyrażony w % stosunek różnicy do stawki za odpady zbierane selektywnie
Pojemnik 80 l	11,80 zł	16,05 zł	4,25 zł	36,02%
Pojemnik 120 l	13,64 zł	18,55 zł	4,91 zł	36,00%
Pojemnik 240 l	27,28 zł	37,10 zł	9,82 zł	36,00%
Pojemnik 1100 l	126,06 zł	171,44 zł	45,38 zł	36,00%
Pojemnik 6000 l	679,63 zł	924,30 zł	244,67 zł	36,00%
Prasokontener 3m ³	935,00 zł	1 271,60 zł	336,60 zł	36,00%
każdy dodatkowy m ³	311,00 zł	422,96 zł	111,96 zł	36,00%

(akta kontroli str.922-925)

Jak wyjaśniła Naczelnik *Miasto dokonało podniesienia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2019 r. oraz 2020 r. Konieczność zwiększenia opłaty wiązała się ze wzrostem kosztów jakie były niezbędne do poniesienia w celu utrzymania prawidłowo funkcjonującego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Po obniżeniu w 2016 r. stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wydatki przewyższały wpływy do budżetu, wypracowana nadwyżka została w większości wykorzystana na pokrycie powstałej różnicy – w 2018 r. była to kwota 1.816 495,91 zł. Mając na uwadze powyższe koniecznym było podniesienie stawki opłaty w celu zwiększenia dochodów, które powinny pokryć wydatki – system powinien się w całości bilansować. Od 1.04.2020 r. obowiązuje nowa umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, w wyniku*

przeprowadzonego postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę, który zaproponował praktycznie dwukrotność ceny obowiązującej w poprzedniej umowie (dwuletnia umowa 1.04.2018 r. – 31.03.2020 r. o wartości 25.597.700,00 zł, miesięcznie: 1.066.570,83 zł, oraz jednoroczna umowa 1.04.2020 r. – 31.03.2021 r. o maksymalnej wartości 25.500.717,00 zł), stąd konieczność podniesienia opłaty. Największy wzrost kosztów związany jest z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych – powyżej 90% wszystkich kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

(akta kontroli str.916-920)

Wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wydatkowano tylko na cele określone w *ucpg*, tj. pokrywano nimi koszty związane z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów, prowadzeniem punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, jak również koszty administracyjne.

Urząd posiada informacje o miejscach nielegalnego deponowania odpadów tzw. „dzikich wysypiskach”. Każde zgłoszenie wystąpienia dzikich wysypisk na terenie Miasta było sprawdzane oraz podejmowane były działania mające na celu ich likwidację. Zgłoszenia dokonywane były przez mieszkańców miasta Mielca, Straż Miejską, Policję, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, oraz podmiot odbierający odpady z nieruchomości. Zgłoszenia przyjmowane były głównie telefonicznie, mailowo lub pisemnie.

W latach objętych kontrolą dokonano likwidacji 31 dzikich wysypisk, tj. w: 2016 r. – 1 (masa odpadów 1,2 Mg), 2017 r. – 1 (0,8 Mg), 2018 r. – 3 (2,2 Mg), 2019 r. – 11 (5,7 Mg), 2020 r. – 15 (4,6 Mg). W każdym przypadku były to zmieszane odpady komunalne. Likwidacja dzikich wysypisk dokonywana była w ramach umowy na utrzymanie koszy ulicznych, likwidację dzikich wysypisk oraz interwencyjne sprzątnięcie (środki z budżetu niezwiązane z dochodami za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych). Koszty brutto usuwania dzikich wysypisk w poszczególnych latach przedstawiają się następująco: w 2016 r. – 1.084,26 zł, 2017 r. – 526,48 zł, 2018 r. – 2.556,52 zł, w 2019 r. – 8.784,86 zł, 2020 r. – 7.513,05 zł.

(akta kontroli str.916-920, 926,1030)

8.

W Regulaminach utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta, uchwalonych przez Radę⁴⁸, określono – zgodnie z *ucpg* i z Planem Gospodarowania Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022 r.⁴⁹ – *zasady postępowania z wytwarzanymi na terenie Gminy odpadami komunalnymi*. Obowiązujące w kontrolowanym okresie Regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta zawierały elementy

⁴⁸ Uchwała nr XXIX/245/2013 Rady z dnia 7marca 2013 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec. Uchwała nr XIX/191/2016 Rady z dnia 18 marca 2016r.o zmianie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec. Uchwała nr XXI/204/2016 Rady z dnia 27kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec. Uchwała nr XXII/216/2016 Rady z dnia 23 czerwca 2016r.o zmianie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec. Uchwała nr XXXIV/345//2017 Rady z dnia 9 czerwca 2017r.o zmianie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec. Uchwała nr XLVI/465/2018 Rady z dnia 12kwietnia 2018 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec. Uchwała nr XIII/137//2019 Rady z dnia 30 października 2019r.o zmianie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec.

⁴⁹ uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego obowiązujące w okresie objętym kontrolą:

- uchwała Nr XXIV/409/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2012 r.w sprawie przyjęcia projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego i uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego.

- uchwała Nr XXXI/551/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022 r.

wymagane *ucpg*. Określono w nich szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta, dotyczące m.in.:

- selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych obejmujących: papier i tekturę, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady (odpady BIO oraz odpady zielone - odbiór odpadów BIO odbywa się w całości bezpośrednio z nieruchomości, do pojemnika na BIO można oddać odpady zielone o ile pozwala na to stopień zapełnienia pojemnika odpadami BIO, w przypadku większej ilości odpadów zielony można je oddać do PSZOK),

- zbierania odpadów w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych: ww. odpadów oraz odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych był dostosowany do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. *w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów*.⁵⁰

(akta kontroli str.925-993)

9.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w Mieście objęto również nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a wytwarzane są odpady komunalne, co omówiono w p. 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jak wyjaśniła Naczelnik, na terenie Miasta, od dnia 1 kwietnia 2020 r., obowiązuje selektywna zbiórka odpadów komunalnych – wszyscy właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Przypadki braku lub niewłaściwej segregacji zgłaszane są przez podmiot odbierający odpady komunalne – na podstawie zgłoszeń zostaną wszczęte postępowania określające w drodze decyzji podwyższona opłatę za gospodarowanie odpadami za dany miesiąc.

(akta kontroli str.997-998)

Usuwanie odpadów komunalnych z terenu Miasta realizowane było w systemach:

- 1) podstawowym - oznaczającym cykliczne opróżnianie i wywóz pojemników na odpady komunalne oraz odbiór worków,
- 2) uzupełniającym - oznaczającym sezonowy odbiór odpadów wielkogabarytowych, opon, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, popiołu,
- 3) samodzielnym dostarczeniu odpadów selektywnie zbieranych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, poletek ekologicznych oraz innych punktów, w których realizowana była zbiórka selektywnych odpadów.

Odbiór odpadów realizowany był z nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych z częstotliwością określoną w regulaminie utrzymania czystości. Miasto objęło systemem gospodarki odpadami komunalnymi nieruchomości zamieszkałe oraz niezamieszkałe z wyłączeniem nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywane jedynie przez część roku. które to od

⁵⁰ tj. Dz.U. z2019 poz. 2028.

2016 r. zawierają indywidualne porozumienia/umowy z podmiotem wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych. Urząd prowadzi rejestr tych porozumień/umów.

(akta kontroli str.925-993,997-1002)

W §10 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta określono następującą częstotliwość odbioru odpadów z nieruchomości:

1. odpady selektywnie zbierane (papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale, szkło bezbarwne i kolorowe) z:

- terenów w zabudowie wielorodzinnej – nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu,
- terenów w zabudowie jednorodzinnej – nie rzadziej niż jeden raz w miesiącu,
- nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne – nie rzadziej niż jeden raz w miesiącu,

2. odpady BIO z:

- terenów w zabudowie wielorodzinnej – nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu, w miesiącach od kwietnia do października oraz nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, w miesiącach od listopada do marca,
- terenów w zabudowie jednorodzinnej – nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu, w miesiącach od kwietnia do października oraz nie rzadziej niż raz w miesiącu, w miesiącach od listopada do marca,
- nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne – nie rzadziej niż dwa razy w miesiącu, w miesiącach od kwietnia do października oraz nie rzadziej niż raz w miesiącu, w miesiącach od listopada do marca,

3. odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opony z:

- terenów w zabudowie wielorodzinnej – nie rzadziej niż sześć razy w roku,
- terenów w zabudowie jednorodzinnej – nie rzadziej niż dwa razy w roku,

4. popiół – z terenów w zabudowie jednorodzinnej nie rzadziej niż raz w miesiącu, w miesiącach od października do marca.

Odbiór niesegregowanych (zmieszanych) odpadów w Mieście realizowany był z terenu nieruchomości, przy zachowaniu częstotliwości dostosowanej do ilości powstających na niej odpadów z:

- terenów w zabudowie wielorodzinnej - nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu,
- terenów w zabudowie jednorodzinnej - nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu,
- terenów niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne - nie rzadziej niż raz w tygodniu; w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody ze strony Urzędu, dopuszcza się zmniejszenie częstotliwości odbioru odpadów do dwóch razy w miesiącu,
- koszy ulicznych - nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu.
- cmentarzy oraz ogródków działkowych powinny być odbierane nie rzadziej niż raz w tygodniu.

(akta kontroli str.925-995)

Jak wyjaśniła Naczelnik do Urzędu nie wpłynęły informacje o braku segregacji a jedynie o niewłaściwej segregacji związanej np. z wyrzucaniem odpadów BIO w reklamówkach foliowych, w opakowaniach szklanych – zanieczyszczanie frakcji BIO. Na podstawie zgłoszeń przygotowywane są materiały do wszczęcia postępowań.

(akta kontroli str.1003)

Zestawienie zadeklarowanego sposobu zbierania odpadów komunalnych na terenie poszczególnych rodzajów nieruchomości, w latach 2016 – 2019, przedstawia się następująco:

Rodzaj nieruchomości	Sposób zbiórki w 2016 r.	Sposób zbiórki w 2017 r.	Sposób zbiórki w 2018 r.	Sposób zbiórki w 2019 r.
Zamieszkałe Jednorodzinne	42% selektywnie	45% selektywnie	44% selektywnie	45% selektywnie
	58% nieselektywnie	55% nieselektywnie	56% nieselektywnie	55% nieselektywnie
Zamieszkałe wielorodzinne	75% selektywnie	78% selektywnie	77% selektywnie	80% selektywnie
	25% nieselektywnie	22% nieselektywnie	23% nieselektywnie	20% nieselektywnie
Niezamieszkałe	27% selektywnie	28% selektywnie	30% selektywnie	30% selektywnie
	73% nieselektywnie	72% nieselektywnie	70% nieselektywnie	70% nieselektywnie

Jak wyjaśniła Naczelnik, wielu właścicieli nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej składało deklaracje wskazując nieselektywny sposób zbiórki odpadów komunalnych, pomimo tego otrzymywali od gminy odpowiednie worki na odpady surowcowe. Podmiot odbierający odpady potwierdzał, że na wielu nieruchomościach pomimo deklaracji o braku segregacji właściciele nieruchomości którzy zadeklarowali brak segregacji prowadzili selektywną zbiórkę, świadczą o tym wydane worki na segregację, które następnie były wystawiane przed nieruchomości wypelnione odpadami. Właściciele nieruchomości jednorodzinnych pytani o powody złożenia deklaracji „nieselektywnej” odpowiadali, iż powodem jest obawa o konsekwencje niedopełnienia obowiązku segregacji, bez zadeklarowania segregacji mieli możliwość segregowania odpadów bez odpowiedzialności za ewentualne błędy. Urząd szacuje, że segregację w latach 2016-2020 (czerwiec) prowadziło ok 70% właścicieli nieruchomości a nie jak wskazują złożone deklaracje 45%. Na nieruchomościach niezamieszkałych procent nieruchomości deklarujących odpady komunalne jest zdecydowanie niższy, świadczyć to może o trudnościach w prowadzeniu segregacji na tego typu nieruchomościach.

(akta kontroli str.1006)

Uchwałą⁵¹ Rady z dnia 30 października 2019 r. o zmianie uchwały w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, oraz Uchwałą⁵² Rady z dnia 30 października 2019 r. o zmianie uchwały w sprawie regulaminu utrzymywania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec, wprowadzono limit przyjęcia odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w maksymalnej ilości odpowiadającej pojemności 1 pojemnika 1.100 l (1,1 m³/rok) w ciągu roku z jednego gospodarstwa domowego.

(akta kontroli str.1078)

Urząd każdego roku tworzył harmonogram odbioru odpadów komunalnych, który przekazywany był każdemu właścicielowi nieruchomości. Dodatkowo informacje na temat harmonogramu wywozu dostępne były w Urzędzie, na stronie internetowej⁵³ oraz w Punkcie Obsługi Mieszkańca. Punkt utworzony przez podmiot odbierający odpady komunalne w ramach zawartej umowy. W Punkcie tym: udzielane są informacje z zakresu wykonywanych usług, wydawane są worki na odpady, prowadzona jest dystrybucja kodów kreskowych na worki, wydawane są harmonogramy odbioru, udzielane informacje w zakresie selektywnej zbiórki

⁵¹nr XIII/138/2019.

⁵²nr XIII/137/2019.

⁵³<https://www.mielec.pl/harmonogram-odbioru-odpadow/>

odpadów itp. Od 2020 r. harmonogram odbioru odpadów umieszczony został również w miejskiej aplikacji BLISKO.

(akta kontroli str.1004-1005)

Mieszkańcy otrzymują na początku każdego roku nowe harmonogramy odbioru odpadów komunalnych – podmiot odbierający odpady dostarcza harmonogramy. W przypadku zabudowy wielorodzinnej informacje przekazywane są do zarządców nieruchomości – w przypadku odbioru okresowego, np. odbiór odpadów gabarytowych, terminy ustalane są w uzgodnieniu z zarządcami nieruchomości w zabudowie wielorodzinnej.

(akta kontroli str.1005)

Odbierane/zbierane odpady komunalne w latach 2016 - 2018 przekazywane były do zagospodarowania m.in. do następujących instalacji:

- papier: Mondi Świecie S.A., Onduline Production Sp. z o.o., Papiernia Stor Enso Recycling Sp. z o.o., Hamburger recykling Polska Sp. z o.o.,
- szkło: Krynicki Recykling, DSS Recykling,
- plastik: Surpap, PRT Radomsko, PPHU Ergpet Sp. z o.o., K&K Recykling System, Hermes Recykling Sp. z o.o., MZK Sp. z o.o., PUHP Wibo Recykling, IMP Polowat, P.H.P.U Zagroda, Aseo Recykling System Sp. z o.o., EKO Partner Recykling Sp. z o.o., Quickpack Polska Sp. z o.o., Stelle Pack S. A., FPHU Reko, Sinoma,
- zmieszane opakowaniowe: Euro -Eko, P.H.P.U. Zagroda,
- wielomateriałowe: Euro -Eko,
- metal; Zakład Przerobu Żłomu ZŁOMEX, Mittal Poland (huta), Brembo Poland Sp. z o.o., Huta Stalowa Wola, Odlewnia Żeliwa Fansuld Sp. j., Papc Sp. z o.o.
- drewno: Euro -Eko,
- odpady użytkowe: GPR Guma Plastik Recykling Sp. z o.o., MB Recykling Sp. z o.o., Remondis Elektrorecykling, EURO-EKO, FUH Eko-Top Sp. z o.o.,
- odpady wielkogabarytowe: Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie, Euro-Eko, Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Mielcu Sp. z .o.o., Punkt demontażu odpadów wielkogabarytowych- PGKiM,
- odpady ulegające biodegradacji: Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. Paszczyzna, Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Leżajsku,
- inne: Euro-Eko, Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Mielcu Sp. z o.o., FHU Eko-Top, Raf- Ekologia Instalacja do termicznego przekształcania odpadów,
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne: Zakład Produkcji Paliw Alternatywnych Euro-Eko, Zakład zagospodarowania odpadów w Kozodrzy.

(akta kontroli str. 649-650)

W wyniku oględzin – przeprowadzonych⁵⁴ w wybranych miejscach zbierania odpadów komunalnych (altany śmietnikowe) – stwierdzono prawidłowe wykonywanie zadań przez podmioty świadczące usługę w zakresie odbioru odpadów komunalnych z wybranych miejsc w Mieście. Stwierdzono, że we wszystkich trzech miejscach⁵⁵ zbierania odpadów poddanych analizie ustawiony został komplet pojemników umożliwiających zbieranie poszczególnych rodzajów odpadów. Wszystkie pojemniki były prawidłowo oznakowane w kolorach umożliwiających selektywne zbieranie odpadów. Pojemniki utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym oraz technicznym oraz nie były przepełnione.

(akta kontroli str. 1007-1027)

W Uchwale w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, Regulaminie utrzymania czystości i porządku na

⁵⁴ W dniu 28 lipca 2020 r. na podstawie art. 39 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o NIK - z udziałem Naczelnik.

⁵⁵-Mielec: przy ul. Konopnickiej 1, ul. Fredry 2, ul. Szafera 4.

terenie Miasta oraz w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia na wybór wykonawcy zamówienia na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z terenu Miasta, określono obowiązek wyposażenia właścicieli nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej, objętych gminnym systemem odbioru odpadów komunalnych, w ramach uiszczonych przez nich opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów:

- w pojemniki na niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – opatrzone odpowiednim napisem,
- w pojemnik na odpady BIO (jeżeli pojemność pojemnika na to pozwala w pojemniku można również umieszczać odpady zielone),
- w worki na odpady metali i tworzyw sztucznych, papieru, szkła oraz popiołu (odpowiednio: koloru żółtego z napisem „Metale i tworzywa sztuczne”, koloru niebieskiego z napisem „Papier”, koloru zielonego z napisem „Szkło”, koloru szarego z napisem „Popiół”).

Zapisy Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta jak również Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia określają, że wszystkie pojemniki/worki powinny zawierać opisy jakie odpady należy, a jakich nie można w nich gromadzić. Urząd nie wyposażał nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej w kompostowniki. Pojemniki/worki powinny być wystawione w dniu odbioru przy nieruchomościach. Urząd zapewniał mycie pojemników dwa razy w roku. Wyposażenie nieruchomości w pojemniki oraz odpowiedni odbiór weryfikowany był przez Urząd podczas planowych kontroli podmiotu odbierającego odpady komunalne na terenie Miasta.

(akta kontroli str. 791-801,925-993,1028,1119-1148)

10.

Miasto wywiązało się z obowiązku utworzenia i prowadzenia PSZOK zgodnie z *ucpg*. PSZOK w imieniu Miasta prowadził Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Mielcu (spółka, której Miasto jest 100% udziałowcem). Uchwałą⁵⁶ Rady z dnia 14 listopada 2013 r. *powierzono spółce Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Mielcu zadanie własne Gminy Miejskiej Mielec związane z budową oraz prowadzeniem PSZOK (zmienioną Uchwałą⁵⁷ Rady z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie uchwały w sprawie powierzenia spółce Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Mielcu zadania własnego Gminy Miejskiej Mielec związanego z budową oraz prowadzeniem PSZOK)*. Na terenie Miasta funkcjonują dwa PSZOK: tzw. PSZOK ul. Wolności 171, 39-300 Mielec, tzw. PSZOK II, ul. Targowa 7, 39-300 Mielec. Miasto zawarło z Zakładem Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. umowy⁵⁸ określające szczegółowe zasady przyjmowania odpadów do PSZOK, w tym kwestie związane z rozliczeniem pomiędzy Gminą, a podmiotem prowadzącym.

(akta kontroli str. 1031-1079)

Odpady przyjmowane w PSZOK przekazywane były m.in. do następujących instalacji/podmiotów:

- opakowania z tworzyw sztucznych - PPHU ERGPET Sp. z o.o.,
- opakowania ze szkła - Krynicki Recykling,

⁵⁶ Nr XXXIV/296/2013

⁵⁷ nr XXII/212/2016

⁵⁸PSZOK I:

Umowa zawarta w dniu 29.07.2014 r., aneks na I/2015 z dnia 01.06.2015 r., umowa nr GO.032.1.2018 z dnia 15.05.2018 r. na prowadzenie PSZOK.

PSZOK II:

Umowa z dnia 28.11.2016 r., porozumienie stron z dnia 15.11.2018 r. w sprawie rozwiązania umowy na prowadzenie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) zlokalizowanego w Mielcu przy ul. Targowej 7, umowa nr GO.032.3.2018 z dnia 15.11.2018 r. na prowadzenie PSZOK.

- opakowania z metali - Zakład Przerobu Żłomu ZŁOMEX,
- zużyte opony - GPR Guma Plastik Recykling,
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, urządzenia zawierające freony, baterie i akumulatory - MB Recykling Sp. z o.o.,
- farby tusze, farby drukarskie, kleje lepiszczce i żywice zawierające substancje niebezpieczne, kwasy, środki ochrony roślin - FUH EKO - TOP Sp. z o.o.,
- leki inne niż wymienione w opisie odpadów o kodzie 20 01 31 - Zakład Produkcji Paliw Alternatywnych EURO-EKO Sp. z o.o.

(akta kontroli str. 1080-1086)

PSZOK przy ul. Wolności 171 został utworzony i prowadzony był wspólnie z Gminą Mielec, na co zgodę wyraziła Rada⁵⁹ oraz Rada Gminy Mielec⁶⁰. W dniu 1 czerwca 2015 r. zawarto porozumienie międzygminne w sprawie wspólnego utworzenia przez Miasto oraz Gminę Mielec PSZOK przy ul. Wolności 171.

(akta kontroli str. 1032-1038,1076-1077)

Do oddania odpadów komunalnych w PSZOK I uprawnionych było 61.670 mieszkańców (w tym 48.344 mieszkańców Miasta, oraz 13.326 mieszkańców Gminy Mielec). PSZOK II prowadzony był samodzielnie przez Miasto – do oddania w nim odpadów komunalnych uprawnionych było 48.344 mieszkańców.

(akta kontroli str.1076-1079)

W PSZOK I odpady przyjmowane są: od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00 – 18:00, w soboty w godzinach 10:00 – 14:00.

W PSZOK II odpady przyjmowane są: od wtorku do piątku w godzinach 10:00 – 17:00, w soboty w godzinach 10:00 – 14:00.

Odpady komunalne przyjmowane były w PSZOK za okazaniem dokumentu potwierdzającego tożsamość dostawcy oraz adres jego zamieszkania na terenie Miasta i Gminy Mielec (np. dowód osobisty lub ostatni dowód wniesienia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi). W przypadku braku potwierdzenia zamieszkania w granicach Miasta oraz Gminy Mielec, pracownik PSZOK odmawia przyjęcia odpadów. Szczegółowe wymagania oraz warunki przyjęcia odpadów w PSZOK określa Regulamin PSZOK⁶¹.

Rodzaje odpadów przyjmowanych w PSZOK: papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło bezbarwne i kolorowe, metale, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady zielone, odpady ulegające biodegradacji, tekstylia, komunalne odpady niebezpieczne (np. przeterminowane leki, farby, rozpuszczalniki, oleje, zużyte baterie i akumulatory, środki ochrony roślin), odpady budowlane i rozbiórkowe. Ustalone limity odbioru dla niektórych rodzajów odpadów podano w poprzednim punkcie wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str.1076-1079)

Urząd posiadał informacje na temat liczby mieszkańców korzystających z PSZOK. Zarządca PSZOK prowadził wykaz nieruchomości, których mieszkańcy skorzystali z możliwości pozostawienia odpadów komunalnych w PSZOK. Informacje przekazywane były do Urzędu na wniosek, w formie mailowej lub papierowej.

(akta kontroli str.1078)

W wyniku oględzin – przeprowadzonych⁶² w PSZOK ustalono, iż teren zakładu był w całości ogrodzony i posiadał bramę wjazdową zamykaną w celu uniemożliwienia dostępu osób postronnych. Przed bramą wjazdową usytuowana była tablica, na

⁵⁹ Uchwała z dnia 24 kwietnia 2015 r. Nr: VI/43/2015.

⁶⁰ Uchwała z dnia 18 marca 2015 r. Nr: VI/40/2015.

⁶¹ <https://www.mielec.pl/wp-content/uploads/2020/06/REGULAMIN-PSZOK.pdf>.

⁶² W dniu 28 lipca 2020 r. na podstawie art. 39 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o NIK - z udziałem Naczelnik.

której zamieszczono Regulamin PSZOK, podano godziny otwarcia oraz informację o monitorowaniu obiektu. Pod działalność PSZOK przeznaczony został utwardzony kostką brukową plac o powierzchni 750m², na terenie którego znajduje się zadaszona wiata magazynowa, której połowa powierzchni, ograniczona trzema ścianami, została przeznaczona do magazynowania odpadów dostarczanych do PSZOK. Wewnątrz wiaty znajduje się część przeznaczona do selektywnego zbierania odpadów komunalnych, gdzie wyodrębniono za pomocą metalowej siatki dwa oddzielne miejsca magazynowania odpadów, zamykane przed dostępem osób nieupoważnionych. Miejsca te przeznaczone zostały do zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowane leki, akumulatory i zużyte baterie (pojemniki kwasoodporne), chemikalia, świetlówki, farby, lakiery, opakowania po produktach niebezpiecznych. Wiata magazynowa posiada szczelną, betonową posadzkę bez kratek ściekowych. Na utwardzonym placu magazynowym ulokowane są pojemniki oraz kontenery na selektywnie zbierane odpady. Wszystkie pojemniki i kontenery opisane są nazwą odpadu. Płynne odpady zamykane są w szczelnych, zamykanych pojemnikach oraz beczkach.

Teren PSZOK wyposażony został w monitoring wizyjny. Monitoring składa się z trzech kamer, z których jedna obejmuje wnętrze hali magazynowej a pozostałe dwie teren placu magazynowego i wjazd do PSZOK. Podczas oględzin PSZOK zaprezentowany został monitoring w czasie rzeczywistym. Obraz był czytelny i umożliwiał identyfikację osób oraz identyfikację numerów rejestracyjnych wjeżdżających i wyjeżdżających samochodów. W trakcie oględzin udostępniono również zapisy z dnia poprzedniego, obejmujące zarówno porę dzienną oraz porę nocną, zaprezentowany obraz nie budził zastrzeżeń. Dostęp do obrazu wizyjnego systemu kontroli, przez system teleinformatyczny przekazany został do WIOŚ – Delegatura w Tarnobrzegu celem możliwości podglądu obrazu monitoringu miejsc magazynowania odpadów palnych w czasie rzeczywistym. Zapis obrazu wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów w PSZOK przechowywany był na dysku w zamykanej szafie, w zamykanym pomieszczeniu, co zabezpiecza przed dostępem osób nieuprawnionych oraz przed jego utratą, w szczególności wskutek zniszczenia lub kradzieży.

Do PSZOK przyjmowane są wyłącznie odpady posegregowane dostarczone w sposób umożliwiający ich selektywne odebranie. Osoba dostarczająca odpady zobowiązana była zgłosić się do obsługi PSZOK celem weryfikacji dostarczonych odpadów oraz wskazania miejsca ich rozładunku.

Przyjmowane w PSZOK odpady magazynowane są do czasu zgromadzenia ilości uzasadniającej potrzebę wysłania do instalacji w celu dalszego ich zagospodarowania. Odpady przesyłane były do instalacji ze średnią częstotliwością: papier i tektura – 1 raz w tygodniu, tworzywa sztuczne – co 3 dni, szkło – 1 raz w tygodniu, szkło okienne bezbarwne – 2 razy w miesiącu, metale – 1 raz w miesiącu, opakowania wielomateriałowe – 2 razy w miesiącu, opony – 1 raz w miesiącu, odzież tekstylna – 1 raz w miesiącu, odpady zielone – ok. 2 razy w miesiącu, farby, tusze, kleje, rozpuszczalniki – 1 do 2 razy w miesiącu, tusze drukarskie, tonery – 1 do 2 razy w miesiącu, leki – 1 do 2 razy w miesiącu, baterie, akumulatory – 1 do 2 razy w miesiącu, AGD – 1 do 2 razy w miesiącu, lampy fluorescencyjne oraz inne odpady zawierające rtęć – 1 do 2 razy w miesiącu, drewno – ok 2 razy w miesiącu, opakowania po detergentach, środkach ochrony roślin – 1 raz w miesiącu, odpady wielkogabarytowe – co dwa, trzy dni, gruz – 2 razy w miesiącu, odpady budowlane typu wełna mineralna, wata szklana, papa - 2 razy w miesiącu, płyty kartonowo gipsowe bez elementów metalowych i z tworzywa sztucznego - 2 razy w miesiącu, popiół pochodzący z gospodarstw domowych – wywóz sezonowy, 2 razy w miesiącu. Informacja na temat instalacji, do których

kierowane były odpady odebrane w PSZOK zawarte były w rocznych sprawozdaniach podmiotu prowadzącego PSZOK.

W PSZOK przyjmowane są bioodpady w postaci trawy, liści, gałęzi. Odpady zbierane są w kontenerze KP20 znajdującym się na utwardzonym placu.

(akta kontroli str.1087-1108)

Do Urzędu nie wpłynęły informacje dotyczące przypadków niewłaściwego funkcjonowania PSZOK.

(akta kontroli str.1078)

Jak wyjaśniła Naczelnik, *Miasto planowało utworzenie w 2016 r. nowego PSZOK wraz z punktem napraw (przygotowania do ponownego użycia) (...), jednakże ze względu na brak środków finansowych do dnia dzisiejszego nie udało się otworzyć punktu napraw. Przedmiotowy punkt zgłoszony został do Planu Gospodarki Odpadami dla w Województwa Podkarpackiego 2022 Załącznik nr 1 Plan inwestycyjny.*

(akta kontroli str.1079)

W dniach od 16 do 22 czerwca 2020 r. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przeprowadził kontrolę PSZOK. Kontrola obejmowała między innymi wizyjny system monitoringu. W kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str.1109-1118)

11.

W okresie objętym kontrolą wybór Wykonawcy⁶³ zamówienia na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z terenu Miasta (z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych) każdorazowo dokonywany był w oparciu o przetarg nieograniczony, na podstawie przepisów Pzp. Miasto nie zostało podzielone na sektory. Przedmiotem zamówienia był odbiór odpadów komunalnych z terenu Miasta, pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych jak i nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne oraz zagospodarowanie odebranych odpadów w sposób zapewniający osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych przekazywanych do składowania, o których mowa w *ucpg*. Wybór najkorzystniejszej oferty przeprowadzony został zgodnie z ustawą Pzp.

(akta kontroli str.1119-1148)

Zestawienie danych dotyczących przeprowadzonych postępowań przetargowych w związku z wyborem wykonawcy usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Miasta:

Data ogłoszenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i SIWZ	Liczba ofert	Data informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty	Data zawarcia umowy	Okres obowiązywania umowy
Przesłane do DUUE ⁶⁴ : 12 grudnia 2014 r. Opublikowane: 17 grudnia 2014 r.	1	24 luty 2015 r.	ZP.272.4.2015 z dnia 16 marca 2015 r.	01.04.2015 r.- 01.04 2017 r.
Aneks do umowy ZP.272.4.2015 zawarty na podstawie			Aneks nr 3/2017 z	02.04.2017 r. –

⁶³ MPKG wraz z podmiotami odbierającymi i przetwarzającymi odpady komunalne z terenu Miasta wskazanymi w umowie o świadczenie usług w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Miasta.

⁶⁴ Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

art. 19 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy <i>Prawo zamówień publicznych</i> oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020)			dnia 28 marca 2017 r. do umowy na ZP.272.4.2015 z dnia 16 marca 2015 r.	31.03.2018 r.
Przesłane do DUUE: 31 stycznia 2018 r. Opublikowane: 2 lutego 2018 r.	1	23 marca 2018 r.	ZP.272.11.2018 z dnia 30 marca 2018 r.	01.04.2018 r. - 31.03.2020 r.
Przesłane do DUUE: 24 stycznia 2020 r. Opublikowane: 29 stycznia 2020 r.	1	16 marca 2020 r.	ZP.2732.13.2020 z dnia 20 marca 2020 r.	01.04.2020 r. - 31.03.2021 r.

(akta kontroli str.1149)

W SIWZ wskazano wszystkie wymagania określone w *ucpg* i *Pzp*. Podmiot składający ofertę do przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Miasta wskazywał instalacje, do których będzie przekazywał zebrane odpady komunalne. W postępowaniach objętych kontrolą przedmiot zamówienia obejmował:

1. Odbiór bezpośrednio z nieruchomości oraz zagospodarowanie:

- a) zmieszanych odpadów komunalnych⁶⁵,
- b) odpadów segregowanych – papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło bezbarwne i kolorowe, metal⁶⁶,
- c) odpadów⁶⁷:
 - zielonych (w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2018 r.),
 - ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów (w okresie od 1 kwietnia 2018 r. do 31 marca 2020 r.),
 - BIO rozumianych jako odpady kuchenne ulegające biodegradacji, pochodzenia roślinnego z wyłączeniem odpadów pochodzenia zwierzęcego oraz tłuszczu oraz odpadów zielonych (w okresie od 1 kwietnia 2020 do 31 marca 2021 r.),
- d) odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon⁶⁸,
- e) popiołu (w okresie od 1 kwietnia 2020 r. do 31 marca 2021 r.)⁶⁹.

2. Odbiór i zagospodarowanie odpadów segregowanych – papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło bezbarwne i kolorowe, metal z pojemników do segregacji ustawionych na terenie Miasta z tzw. Poletek Ekologicznych⁷⁰.

3. Odbiór i zagospodarowanie odpadów segregowanych z PSZOK, tj. – papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło bezbarwne i kolorowe, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady ulegające biodegradacji/zielone, tekstylia, metale, komunalne odpady niebezpieczne (np. przeterminowane leki, farby, lakiery, rozpuszczalniki,

⁶⁵ Kod odpadów: 20 03 01.

⁶⁶ Kod odpadów: 15 01 01, 15 01 02, 15 01 04, 15 01 05, 15 01 07, 20 01 01, 20 01 02, 20 01 39, 20 01 40.

⁶⁷ Kod odpadów: 20 02 01, 20 01 08, 20 01 38.

⁶⁸ Kod odpadów: 20 03 07, 20 01 35*, 20 01 36, 20 01 21*, 16 01 03.

⁶⁹ Kod odpadów: ex 20 01 99.

⁷⁰ Kod odpadów: 15 01 01, 15 01 02, 15 01 04, 15 01 05, 15 01 07, 20 01 01, 20 01 02, 20 01 39, 20 01 40.

oleje, zużyte baterie i akumulatory, środki ochrony roślin, kwasy, alkalia), odpady budowlane i rozbiórkowe (w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2018 r.)⁷¹.

4. Odbiór i zagospodarowanie przeterminowanych leków z wyznaczonych aptek⁷².

5. Odbiór i zagospodarowanie odpadów segregowanych z Mobilnych Punktów Zbiórki Odpadów Problemowych (niebezpiecznych) - farby, lakiery, rozpuszczalniki, oleje, zużyte baterie i akumulatory, środki ochrony roślin, kwasy, alkalia, środki chemiczne, termometry, przeterminowane leki⁷³.

6. Odbiór i zagospodarowanie zużytych baterii z Punktów Selektywnego Zbierania Zużytych Baterii⁷⁴.

Wykonawca po zakończeniu każdego miesiąca (we wszystkich badanych postępowaniach) obowiązany był do sporządzenia i przekazania Zamawiającemu miesięcznych sprawozdań (forma papierowa oraz elektroniczna) zawierających:

1) informacje o masie i rodzaju odpadów komunalnych (z podaniem kodów) odebranych od właścicieli nieruchomości (z podziałem na nieruchomości zamieszkałe jednorodzinne i wielorodzinne oraz nieruchomości niezamieszkałe), z Poletek Ekologicznych, Mobilnego Punktu Zbiórki Odpadów Problemowych, aptek, budynków użyteczności publicznej, w których zbierane są zużyte baterie,

2) wskazanie instalacji do której zostały przekazane odpady (dokładna nazwa instalacji do której ostatecznie przekazano odpady, adres instalacji, określenie statutu instalacji np. instalacja komunalna),

3) wskazanie metod zagospodarowania (masa odpadów, kod odpadów, metoda zagospodarowania odpadów),

4) informację o osiągniętym poziomie recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła,

5) informację o osiągniętym poziomie recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych,

6) informację o osiągniętym poziomie ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,

7) informację o liczbie punktów gromadzenia odpadów, z których zostały odebrane odpady komunalne (z podziałem na nieruchomości zamieszkałe jednorodzinne i wielorodzinne oraz nieruchomości niezamieszkałe),

8) informację o liczbie punktów gromadzenia odpadów, z których zostały odebrane odpady komunalne gromadzone w sposób niezgodny z regulaminem,

9) zbiorcze zestawienie opróżnień pojemników na leki, masę odebranych leków z poszczególnych punktów,

10) zbiorcze zestawienie opróżnień pojemników ustawionych w Punktach Selektywnej Zbiórki Zużytych Baterii, masę odebranych baterii z poszczególnych punktów,

11) zbiorcze zestawienie odpadów zebranych w Mobilnym Punkcie Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, datę odbioru i masę zebranych odpadów,

12) zbiorcze zestawienie kwitów wagowych, potwierdzające ilość odebranych/zebranych odpadów zawierające datę, nr kwitu, masę odpadów - na żądanie Zamawiającego Wykonawca miał obowiązek przedstawić kwity wagowe,

⁷¹ Kod odpadów: 20 01 21*, 20 01 34, 20 01 80, 20 01 19*, 20 01 13*, 20 01 27*, 20 01 28, 15 01 10*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 29*, 20 01 31*, 20 01 30, 20 01 32, 20 01 33*, 20 01 35*, 20 01 36, 20 03 07, 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 17 02 01, 17 02 02, 17 02 03, 17 04 07, 17 08 02, 17 09 04, 16 01 03, 20 01 08, 20 02 01, 15 01 01, 15 01 02, 15 01 04, 15 01 05, 15 01 07, 20 01 01, 20 01 02, 20 01 39, 20 01 40.

⁷² Kod odpadów: 20 01 31*, 20 01 32.

⁷³ Kod odpadów: 20 01 21*, 20 01 34, 20 01 80, 20 01 19*, 20 01 13*, 20 01 27*, 20 01 28, 15 01 1020 01 14*, 20 01 15*, 20 01 29*, 20 01 31*.

⁷⁴ Kod odpadów: 20 01 33*, 20 01 34.

Wykonawca zobowiązany był do okazania na żądanie Zamawiającego dokumentów potwierdzających odpowiednie zagospodarowanie (kart przekazania odpadów komunalnych, wygenerowanych z Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, potwierdzających przekazanie odpadów do instalacji lub innych dokumentów potwierdzających zagospodarowanie odpadów).

(akta kontroli str.1119-1148)

Zestawienie wartości szacunkowych zamówień i kwot wynikających z umów zawartych w wyniku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w okresie objętym kontrolą, przedstawia się następująco:

	Umowa za okres			
	1 kwietnia 2015 r. – 1 kwietnia 2017r. [zł brutto za 2 lata]	2kwietnia2017 r. – 31 marca 2018 r. (zamówienie uzupełniające) [zł brutto za 1 rok]	1kwietnia.2018 r. – 31 marca 2020 r. [zł brutto za 2 lata]	1kwietnia2020 r. – 31marca 2021 r. [zł brutto za 1 rok]
Wartość szacunkowa zamówienia	20.913.200,00 zł	10.438.500,00 zł,	22.964.700,00 zł	26.453.899,08 zł
Wartość zamówienia z umowy	20.877.000,00 zł	10.438.500,00 zł	25.597.700,00 zł	25.500.717,00 zł

(akta kontroli str.1150)

W celu potwierdzenia spełnienia wymagań przez składającego ofertę, m.in. określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. *w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości*⁷⁵. Wykonawca zobowiązany został do złożenia oświadczenia o spełnieniu wszystkich warunków określonych w SIWZ, w tym też wymagań określonych ww. rozporządzeniem Ministra Środowiska.

(akta kontroli str.1119-1148)

12.

Zawarte przez Miasto umowy w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych były zgodne z *ucpg*.

(akta kontroli str.1155-1168)

Realizacja umów nadzorowana była poprzez bieżącą współpracę pomiędzy podmiotem odbierającym odpady a pracownikami Urzędu (kontakt telefoniczny, mailowy, wspólne wizje w terenie). Dodatkowo realizacja umowy nadzorowana była poprzez dokonywanie kontroli (1 kontrola na kwartał) zgodnie z przyjętym planem. Planowane kontrole przeprowadzane były przez pracowników Urzędu w siedzibie podmiotu jak i w terenie. Z każdej kontroli sporządzany był protokół.

(akta kontroli str.1151-1154)

W latach 2016 - 2020 pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami Urzędu (w latach poprzednich Referatu Odpadów Komunalnych, Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami, Biura Gospodarki Odpadami) przeprowadzili łącznie 18 kontroli przedsiębiorców odbierających odpady komunalne na terenie Miasta, tj. w 2016 - 4, 2017 - 4, 2018 - 4 2019 - 5, 2020 -1. Zgodnie z planem kontroli na rok 2020, nie została przeprowadzona kontrola przedsiębiorców odbierających odpady komunalne na terenie Miasta, zaplanowana na marzec 2020 r. w związku z obowiązującym stanem epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, kontrola przewidziana w miesiącu maj/czerwiec przeprowadzona została w miesiącu lipcu. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2019 r. poinformowano MPGK, iż w przypadku stwierdzenia

⁷⁵ Dz.U z 2013 r., poz. 122.

niezgodności zebranych od właściciela nieruchomości odpadów z przeznaczeniem pojemnika (tj. w przypadkach, w których właściciel nieruchomości, który złożył deklarację o selektywnym sposobie gromadzenia odpadów nie zbiera odpadów w sposób zadeklarowany) należy dokonać zgłoszenia do Urzędu poprzez przesłanie drogą elektroniczną odpowiedniej notatki w formie dobowego raportu zdarzeń. Ponadto zwrócono uwagę aby dokonywać weryfikacji zawartości pojemników z odpadami selektywnymi w zakresie zgodności odpadów w nich się znajdujących z przeznaczeniem pojemników. MPGK każdorazowo informowało Urząd o wdrożeniu działań mających na celu likwidację wykazanych uchybień.

(akta kontroli str.1179-1180)

Urząd prowadził również kontrole realizacji przepisów ustawy *ucpg* przez właścicieli nieruchomości objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Kontrole wykonywane były zgodnie z ustalonym harmonogramem sporządzanym corocznie na dany rok kalendarzowy. Ponadto realizację wykonywania przepisów ustawy *ucpg* przez właścicieli nieruchomości objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi dokonywano podczas kontroli podmiotu zajmującego się wywozem odpadów z terenu Miasta, tj. MPGK.

(akta kontroli str.1151-1154)

W okresie objętym kontrolą sporządzano corocznie harmonogram kontroli. Kontrole przeprowadzane były przez pracowników Urzędu przy asyście Straży. Każda planowana kontrola, wynikająca z harmonogramu kontroli, zakończona została spisaniem protokołu kontroli. Zgodnie z ustalonym zakresem kontroli podmiotu odbierającego odpady, Urząd sprawdzał między innymi:

- czy przedsiębiorca weryfikuje wypełnianie obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości deklarujących taki sposób gromadzenia odpadów,
- realizację odbioru odpadów pochodzących z tzw. wystawki, z wybranych przez kontrolującego nieruchomości jednorodzinnych – wielkogabaryty, opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- realizację odbioru odpadów zielonych bezpośrednio z nieruchomości zamieszkałych jednorodzinnych, w tym zgodność odbioru odpadów z harmonogramem, realizację wyposażenia nieruchomości w worki na odpady zielone.

W trakcie kontroli pracownicy Urzędu zwracali uwagę, czy obiór odpadów odbywał się zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wymaganiami stawianymi przez zamawiającego np. zakaz mieszania selektywnie odebranych odpadów, wyposażenie nieruchomości w odpowiednie pojemniki/worki, zgodność odbioru odpadów z przyjętym harmonogramem.

(akta kontroli str.1151-1168)

W wyniku szczegółowej analizy 10 losowo wybranych protokołów kontroli⁷⁶ właścicieli nieruchomości zamieszkałych, stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości: nienależyte wykonywanie obowiązku selektywnego zbierania odpadów, niezgłoszenie wszystkich osób zamieszkujących daną nieruchomość, umieszczanie frakcji odpadów w nieodpowiednim rodzaju worków na odpady segregowane, nieprawidłowe wyliczenie stawki opłaty dla nieruchomości o charakterze mieszanym, wskazanie w deklaracji o wysokości opłaty za

⁷⁶35/2016 z dnia 15.12.2016 r., 43/2017 z dnia 19.09.2017 r., 86/2018 z dnia 21.08.2018 r., 83/2019 z dnia 11.09.2019 r., 110/2018 z dnia 22.11.2018 r., 42/2019 z dnia 28.05.2019 r., 74/2019 z dnia 19.08.2019 r., 111/2018 z dnia 27.11.2018 r., 3/2018 z dnia 07.02.2018 r., 22/2019 z dnia 21.03.2019 r.

gospodarowanie odpadami komunalnymi sposobu gospodarowania odpadami niezgodnego ze stanem rzeczywistym.

(akta kontroli str.1155-1168)

Naczelnik w odpowiedzi na pytanie czy kontrolowano dokąd przekazywano odebrane odpady stwierdziła, iż podmiot odbierający odpady po zakończeniu każdego miesiąca obowiązany był m.in. do wskazania instalacji do której zostały przekazane odpady (dokładna nazwa instalacji do której ostatecznie przekazano odpady, adres instalacji, określenie statutu instalacji np. RIPOK). Wykonawca obowiązany był do okazania na żądanie Zamawiającego dokumentów potwierdzających odpowiednie zagospodarowanie (KPO lub inne dokumenty potwierdzające zagospodarowanie odpadów). W/w informacje stanowiły informacje w zakresie postępowania z odebranymi odpadami komunalnymi. Wykonawca przedstawiał gminie KPO – dokumenty te potwierdzały przekazanie do instalacji odebranych z nieruchomości odpadów. Dodatkowo Urząd posiada dostęp do danych GPS pojazdów odbierających odpady – możliwość śledzenia trasy pojazdów odbierających odpady komunalne.

(akta kontroli str.1151-1154)

W okresie od października 2016 do października 2017 r. Urząd w ramach wspólnych działań ze Strażą przeprowadził 2.928 kontroli domów jednorodzinnych w zakresie spalania odpadów komunalnych, połączonych z ankietyzacją istniejących źródeł ciepła na terenie ośmiu osiedli. Z 584 kontroli sporządzono protokoły. Protokoły zostały spisane przez funkcjonariuszy Straży. W 2018 r. przeprowadzane były akcje edukacyjne dla mieszkańców Mielca. W ramach akcji rozdysponowano 1.000 szt. ulotek z informacjami o możliwych dofinansowaniach w zakresie wymiany źródeł ciepła w ramach programów rządowych. W 2019 r. przeprowadzono inwentaryzację na dwóch osiedlach domów jednorodzinnych, w ramach której ponad 1.400 osób zostało poinformowanych o zagrożeniach wynikających ze spalania odpadów komunalnych w piecach węglowych oraz o możliwościach wymiany tych źródeł na ekologiczne. Zorganizowano także pokaz poprawnego spalania w piecach węglowych, w którym wzięło udział ponad 1.000 osób. Kontrole te były wynikiem zgłoszeń dokonywanych przez mieszkańców – reakcja Straży na podejrzenie spalania odpadów w przydomowych piecach.

(akta kontroli str.1151-1154)

13.

W okresie objętym kontrolą, Urząd zgodnie z art. 9tb ust.1 i 2 *ucpg* sporządzał roczne analizy stanu gospodarki odpadami⁷⁷ na jej terenie. Nie zlecano firmom zewnętrznym przeprowadzania analiz funkcjonowania rynku odpadów komunalnych.

Jak wyjaśniła Naczelnik źródłem informacji w zakresie sytuacji na rynku były rozmowy z podmiotem odbierającym odpady komunalne z terenu Miasta, problemy z jakimi spotykał się podmiot, załamanie rynku cenowego, problemy z przyjęciem przez instalacje odpadów zmieszanych oraz segregowanych. Pracownicy gminy śledzili na bieżąco sytuację na rynku (doniesienia prasowe, liczne artykuły, rozmowy z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego, problematyczne tematy poruszane podczas szkoleń/spotkań związanych z tematyką gospodarki odpadami komunalnymi), prowadzone były również rozmowy z gminami ościennymi w zakresie gospodarki odpadami.

(akta kontroli str.1169)

Identyfikowane przez Urząd problemy w gospodarowaniu odpadami to:

⁷⁷ Dostępne na stronie BIP Urzędu: <https://mielec.bip.gov.pl/gospodarka-odpadami-komunalnymi>.

- załamanie rynku odpadowego - gwałtowny, niemożliwy do przewidzenia wzrost cen zagospodarowania odpadów komunalnych,
- problemy z zagospodarowaniem odpadów komunalnych (zwłaszcza w 2019 r.) - problem z zagospodarowaniem warstwy nadsitowej czy odpadów wielkogabarytowych,
- wskazywany przez właściciela instalacji problem zanieczyszczenia odpadów - np. worki w których gromadzono odpady BIO, odpady nienadające się do recyklingu - działania: nacisk na działania edukacyjne, próba wyjaśnienia dlaczego właściwa segregacja była ważna, zmiana sposobu zbierania bioodpadów z systemu workowego na pojemnikowy,
- zbyt duża ilość opakowań, brak systemu kaucyjnego, brak odpowiedzialności producentów za wprowadzane opakowania - działania: zachęcanie mieszkańców do kupowania produktów bez opakowań, świadome zakupy, przekonywanie do wybierania produktów w szklanych opakowaniach, informacja o szkodliwości tworzyw sztucznych dla środowiska a przede wszystkim organizmów żywych,
- zbyt duża ilość używanych jednorazowych reklamówek - działania: zachęcanie mieszkańców do korzystania z toreb wielokrotnego użytku.

(akta kontroli str.1170)

Jak wyjaśniła Naczelnik podstawowym problemem związanym z rynkiem gospodarki odpadami komunalnymi są wysokie ceny zagospodarowania odpadów. Ceny przyjęcia odpadów przez instalacje stale wzrastają, wiąże się to między innymi z brakiem stabilności obowiązujących w tym zakresie przepisów, jak również brakiem rozwiązań systemowych regulowanych na poziomie rządowym.

(akta kontroli str.1170)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Zgodnie z *ucpg* opracowywane były projekty uchwał w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, regulaminy utrzymania czystości i porządku w Mieście. Urząd dysponował danymi dotyczącymi ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów komunalnych oraz miejsc i sposobów ich zagospodarowania, terminowo sporządzał sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Skutecznie egzekwowany był obowiązek przekazywania rocznych sprawozdań przez podmioty gospodarujące odpadami komunalnymi na terenie Miasta. Prawidłowo ustalano stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Miasto wywiązało się, z zgodnie z *ucpg*, z obowiązku utworzenia i prowadzenia PSZOK. W Urzędzie prowadzono analizę kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami. Zgodnie z zapisami *Pzp* dokonany został wybór podmiotów odbierających i zagospodarowujących odpady komunalne na terenie Miasta. Prawidłowo sprawowany był nadzór nad wykonywaniem zadań przez podmioty odbierające i przetwarzające odpady komunalne.

OBSZAR

2.Realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami

Opis stanu
faktycznego

1.
Działania edukacyjno-informacyjne związane z systemem gospodarowania odpadami nadzorowane były w Urzędzie przez Wydział Ochrony Środowiska

i Gospodarki Odpadami Komunalnej. Zaplanowano, iż w okresie od 1 kwietnia 2020 r. do 31 marca 2021 r. działania edukacyjne realizowane będą również przez konsorcjum firm zajmujących się odbiorem odpadów z terenu Miasta - wykonawca zobowiązany został do przeprowadzenia, co najmniej jeden raz podczas trwania umowy, zajęć dydaktycznych/wykładów, dla uczniów we wszystkich szkołach podstawowych na terenie Miasta, z zakresu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zasad postępowania z odpadami itp. - spotkanie ok. 45 min; w ramach zajęć Wykonawca obowiązany był do przekazania minimum po 10 sztuk plakatów w formacie min. A4 o tematyce gospodarowania odpadami do każdej szkoły podstawowej. Działania realizowane przez Miasto w zakresie edukacji zlecane były podmiotom zewnętrznym, wyłanianym w postępowaniach których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych kwoty 30 tys. euro, zgodnie z obowiązującym *Regulaminem ramowych procedur udzielania zamówień publicznych w Urzędzie*⁷⁸.

Środki na działania edukacyjno-informacyjne ujęto w uchwałach Rady w sprawie budżetu Miasta Mielca na poszczególne lata (Akcja edukacyjna: dział 900, rozdział 90002, §4300). Środki zabezpieczone w uchwale budżetowej w rozbiu na poszczególne lata: 2016 r. – 3.431,00 zł, 2017 r. – 21.000 zł, 2018 r. - 46.605,00 zł, dodatkowo 10.000,00 zł dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie⁷⁹, 2019 r. – 40.000,00 zł, 2020 r. – plan 50.000,00 zł. (w 2020 r.⁸⁰ Miasto nie poniosło wydatków na ten cel). Zakres działań edukacyjno-informacyjnych planowany był w oparciu o opinie przekazywane przez mieszkańców, radnych osiedlowych. Celem realizowanych działań było przybliżenie mieszkańcom tematyki związanej z gospodarką odpadami komunalnymi w tym segregacji odpadów - dlaczego należy segregować odpady, jakie zasady segregacji obowiązują w Mieście. Działania skupiały się również na kwestii związanej z zapobieganiem powstawania odpadów jak również ich ponownego wykorzystywania. Duży nacisk kładziony był na edukację najmłodszych mieszkańców - przedszkolaki, dzieci ze szkół. Zakres przeprowadzonych przez Miasto działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w kontrolowanym okresie obejmował:

- 2016 r. – mieszkańcy otrzymali broszurę, w której zawarto informację na temat działań służącym zapobieganiu powstawania odpadów, jak należy segregować odpady, informację o PSZOK itp. (broszury trafiły do wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych), na przystankach autobusowych umieszczono plakaty wielkoformatowe zachęcające do segregacji odpadów, do przedszkoli i szkół podstawowych przekazano plakaty propagujące segregację odpadów, w lokalnej prasie opublikowano artykuł, którego tematyka poświęcona została ograniczeniu powstawania odpadów i ich prawidłowej segregacji – zakres działań objął wszystkich mieszkańców Mielca;

- 2017 r. - przeprowadzono warsztaty praktyczne z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi dla dzieci szkół podstawowych - 411 osób; zrealizowano szkolenie dla nauczycieli szkół podstawowych, którzy zdobytą wiedzę wykorzystują do prowadzenia zajęć i dzięki którym kreowane będą wśród uczniów właściwe postawy

⁷⁸ Zarządzenie Nr 120.31.2015 Prezydenta Miasta Mielca z dnia 23 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu ramowych procedur udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Mielcu, Zarządzenie Nr 120.236.2017 Prezydenta Miasta Mielca z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu ramowych procedur udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Mielcu, zmienione Zarządzeniami Prezydenta Miasta Mielca: Nr 120.271.2017 z 22.06.2017 r., Nr 120.363.2018 z 26.01.2018 r., Nr 120.421.2018 z 13.09.2018 r. Na czas kontroli (lipiec 2020 r.) w jednostce obowiązuje Regulamin ramowych procedur udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Mielcu ustalony Zarządzeniem Nr 120.18.2018 Prezydenta Miasta Mielca z dnia 17 grudnia 2018 r. zmieniony Zarządzeniem Nr 120.85.2019 Prezydenta Miasta Mielca z dnia 26.09.2019 r.

⁷⁹Dalej: „WFOŚiGW”.

⁸⁰ I półrocze

konsumenckie – szkolenia miały na celu przekazanie wiedzy z zakresu gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem systemu obowiązującego na terenie Miasta, wzbogacenie wiedzy w zakresie celu ograniczania powstawania odpadów komunalnych, segregacji powstałych odpadów, celowości podejmowanych działań w zakresie ochrony środowiska (udział wzięło ok. 20 nauczycieli z 10 szkół); zrealizowano działania promujące PSZOK (w dniach od 18 do 22 grudnia 2017 r. każdy kto oddał posegregowane odpady do PSZOK wziął udział w losowaniu nagród, tj. voucherów do kina Galaktyka w Mielcu); wydano Biuletyn Miejski, którego część stanowiły materiały nawiązujące do tematyki gospodarki odpadami komunalnymi, tj. artykuły informacyjne dla dorosłych, grafiki dla dzieci, przypomnienie zasad prawidłowej segregacji, kształtowanie właściwych postaw konsumenckich, zachęcanie do zapobiegania powstawania odpadów komunalnych – zasięg ok. 1000 osób; przeprowadzono konkurs na Plakat „Zamiast śmiecić - zapobiegaj”;

- 2018 r. - zorganizowano rajd ekologiczny dla uczniów szkół podstawowych (klasy 3 do 8, tj. ok. 150 uczniów); przeprowadzono warsztaty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi dla uczniów szkół podstawowych (klasy 1 - 2 ok. 300 osób); wydano eko-poradnik dla mieszkańców zabudowy jednorodzinnej oraz wielorodzinnej (poradnik dedykowany mieszkańcom miasta, swoim zasięgiem objął wszystkich mieszkańców, tj. 48.425 osób), zorganizowano spotkanie otwarte dla mieszkańców i liderów społeczności lokalnej (ok. 20 osób wzięło udział); na stronach internetowych Miasta oraz w lokalnej gazecie opublikowano artykuł na temat gospodarki odpadami komunalnymi; przy poletkach ekologicznych postawiono tablice informacyjne na temat właściwej segregacji odpadów;

- 2019 r.- przeprowadzono spotkanie otwarte dla seniorów, członków Mieleckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, poświęcone wyzwaniom systemu gospodarowania odpadami, selektywnej zbiórce (ok. 150 uczestników) oraz spotkanie otwarte dla mieszkańców i liderów społeczności lokalnej (ok. 50 uczestników); zorganizowano Eko Olimpiadę dla przedszkolaków (ok. 150 uczestników); podczas lokalnej imprezy pn. Dni Mielca zorganizowane zostało stoisko tematycznie poświęcone odpadom komunalnymi, a także zorganizowano zajęcia animacyjne dla dzieci wprowadzające w tematykę odpadów w tym konkursy plastyczne, konkursy zabawy itp.; ogłoszono konkurs dla mieszkańców miasta Mielca na nazwę dla PSZOK;

- 2020 r. – podjęte oraz planowane działania: w marcu tego roku ogłoszony został konkurs „Pojazd Przyszłości” (pojazdy z odpadów), konkurs skierowany został do dzieci w wieku od 10 do 14 lat (tj. odpowiednik IV-VII klasy szkoły podstawowej) zamieszkujących na terenie Miasta, sytuacja związana z epidemią zmusiła Urząd do odwołania konkursu. Działania edukacyjne zaplanowane do realizacji w 2020 r. skierowano głównie do przedszkolaków „Mieleckie Eko- Przedszkolaki”, tj. przegląd twórczości ,konkurs plastyczny, pokaz mody odpadowej, chodząca bajka śmieciowa (bajka w trakcie realizacji) – realizacja zaplanowanych działań uzależniona będzie od sytuacji związanej z koronawirusem; Urząd udostępnił również aplikację BLISKO z modułem segreGO – dostępna dla mieszkańców od marca 2020 r. (informacje na temat segregacji odpadów, terminów ich odbioru itp.).

Poza działaniami opisanymi wyżej Miasto systematycznie informowało mieszkańców o zasadach segregacji, poprzez publikację informacji na stronie www.mielec.pl, Facebook oraz w lokalnej prasie (tygodnik KORSO).

(akta kontroli str.1172-1174)

W 2018 r. Miasto otrzymało wsparcie finansowe z WFOŚiGW na realizację zadania pn. „Segregacja na piątkę Kampania Edukacyjna Miasta Mielca”. Dotację wykorzystano na wydanie poradników segregacji odpadów (poradniki dla

mieszkańców Mielca zamieszkujących w zabudowie jednorodzinnej oraz wielorodzinnej), a otrzymana kwota dofinansowania wyniosła: 10.000,00 zł.

Podmiot odbierający odpady komunalne, zgodnie z zapisami umowy obowiązującej od 1 kwietnia 2020 r., zgłasza każdy przypadek niewłaściwej segregacji (od 1 kwietnia 2020 r. wszyscy właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych).

Miasto nie prowadzi rejestru zgłoszeń. Każde zgłoszenie pisemne czy telefoniczne weryfikowane było poprzez rozmowy z właścicielem nieruchomości na której stwierdzono nieprawidłowość, głównie rozmowy telefoniczne, wizje w terenie, wezwania pisemne oraz mailowe mające na celu wyjaśnienie zaistniałych problemów oraz pouczenie jak również poinformowanie, jakie popełniono błędy. W miesiącach kwiecień - maj 2020 r. ze względu na zaistniałe okoliczności związane z epidemią Wykonawca nie dokonywał żadnych zgłoszeń. Od miesiąca czerwca dokonywane są zgłoszenia dotyczące problemów z segregacją, które nie są ewidencjonowane w postaci rejestru. Informacje te po weryfikacji będą podstawą do wszczęcia postępowań zgodnie z art. 6ka *ucpg*. Do dnia 13 lipca 2020 r. do Miasta wpłynęło ok 115 informacji od podmiotu odbierającego odpady komunalne. Informacje dotyczyły w głównej mierze znajdujących się w pojemnikach na odpady BIO, ustawionych w zabudowie wielorodzinnej, pojedynczych plastikowych reklamówek, czy innych zanieczyszczeń.

Główne działania, jakie podejmował Urząd w przypadku otrzymania informacji o niewłaściwym postępowaniu z odpadami to wyjaśnienie z właścicielem nieruchomości zaistniałych problemów oraz pouczenie jak prawidłowo należy postępować z odpadami, w tym prezentacja ulotki jak należy segregować odpady, oraz zwrócenie uwagi na opisy znajdujące się na workach/pojemnikach (co należy wrzucać do odpowiedniego worka/pojemnika).

Rezultatem przeprowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych był zwiększający się udział odpadów selektywnych w całej masie zebranych i odebranych odpadów, zauważono również powolną tendencję spadkową co do produkcji odpadów przez mieszkańców miasta Mielca.

(akta kontroli str.1172-1176)

2.

Na stronie internetowej Miasta zawarte były informacje o:

1) podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Miasta, zawierające firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości:

- Konsorcjum firm, którego liderem jest MP GK. Punkt Obsługi Mieszkańca: ul. Wolności 44, 39-300 Mielec tel. 17 5820590,

- Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości Gminy Miejskiej Mielec - 2020 r.,⁸¹

2) miejscach zagospodarowania odpadów przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Miasta, tj. zmieszanych odpadów komunalnych - Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie, odpadów zielonych - Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. Paszczyzna oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania - Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie,⁸²

3) osiągniętych przez gminę oraz podmioty odbierające odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości, w danym roku kalendarzowym,

⁸¹ <https://www.mielec.pl/podmioty-odbierajace-odpady-komunalne-od-wlascieli-nieruchomosci-z-terenu-gminy-miejskiej-mielec/>.

⁸² <https://www.mielec.pl/miejsca-zagospodarowania-odpadow/>

wymaganych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,⁸³

4) punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zawierające: nazwę i adres firmy prowadzącej punkty, adresy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie Miasta wraz ze wskazaniem rodzajów przyjmowanych odpadów oraz dni i godzin ich przyjmowania,⁸⁴

5) zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o których mowa w ustawie z dnia 11 września 2015 r. *o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym*,⁸⁵ zawierające: nazwę i adres firmy albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie Miasta,⁸⁶

6) adresach punktów zbierania odpadów folii, sznurka oraz opon, powstających w gospodarstwach rolnych lub zakładów przetwarzania takich odpadów,⁸⁷

7) inne informacje dotyczące odpadów komunalnych, tj.: ważne informacje dotyczące sposobu odbioru odpadów,⁸⁸ wzór deklaracji,⁸⁹ obowiązujące stawki opłaty,⁹⁰ harmonogram odbioru odpadów,⁹¹ odbiór odpadów,⁹² informacje w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,⁹³ akty prawne,⁹⁴ materiały edukacyjne⁹⁵.

Ponadto na BIP Urzędu udostępniono analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi⁹⁶.

Nie wyznaczono pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie i aktualizowanie strony. Wszyscy pracownicy mają w zakresie obowiązków bieżącą weryfikację zamieszczanych na stronie informacji, nadzór nad zamieszczanymi informacjami sprawuje Naczelnik Wydziału.

(akta kontroli str.1177-1178)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto podejmowało wobec mieszkańców szeroki zakres działań informacyjnych i edukacyjnych mających na celu właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi. Zgodnie z *ucpg* na stronie internetowej BIP Miasta publikowano informacje dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz zasad prawidłowego postępowania z tymi odpadami.

⁸³ <https://www.mielec.pl/osiagniete-przez-gmine-poziomy/>

⁸⁴ <https://www.mielec.pl/punkty-selektywnego-zbierania-odpadow-komunalnych/>

⁸⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 1895

⁸⁶ <https://www.mielec.pl/wykaz-podmiotow-zbierajacych-zuzyty-sprzet-elektryczny-i-elektroniczny-pochodzacy-z-gospodarstw-domowych-2/>

⁸⁷ <https://www.mielec.pl/punkty-selektywnego-zbierania-odpadow-komunalnych/>

⁸⁸ <https://www.mielec.pl/wazne-informacje/>

⁸⁹ <https://www.mielec.pl/deklaracja/>

⁹⁰ <https://www.mielec.pl/stawki/>

⁹¹ <https://www.mielec.pl/harmonogram-odbioru-odpadow/>

⁹² <https://www.mielec.pl/odbior-odpadow/>

⁹³ <https://www.mielec.pl/informacje-w-zakresie-gospodarowania-odpadami-komunalnymi/>

⁹⁴ <https://www.mielec.pl/akty-prawne/>

⁹⁵ <https://www.mielec.pl/materialy-edukacyjne/>

⁹⁶ <https://mielec.bip.gov.pl/gospodarka-odpadami-komunalnymi/>

3. Zapewnienie warunków dla właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych oraz sprawowanie skutecznego nadzoru nad rynkiem odpadów komunalnych przez Straż Miejską.

Opis stanu faktycznego

1.

Straż w okresie objętym kontrolą, była częścią struktury Urzędu prawach odrębnego Wydziału. Jego aktualne usytuowanie w strukturze Urzędu opisano w *Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Mielcu* w § 13 ust. 7 (dotyczy kierowniczej funkcji Komendanta Straży) oraz w § 4 pkt 27 (dotyczy zakresu działania Straży)⁹⁷.

(akta kontroli str. 5-57)

Straż realizowała swoje zadania do 7 marca 2017 r. w oparciu o *Regulamin Straży Miejskiej w Mielcu*, nadany Zarządzeniem nr 1226/2010 Prezydenta z dnia 30 marca 2010 r., w którym w rozdziale II § 4 zawarte były zapisy zadań z zakresu utrzymania porządku i czystości oraz ochrony środowiska, a także dotyczących ujawniania i doprowadzania do usuwania pojazdów porzuconych. Powyższy Regulamin został zmieniony Zarządzeniem nr 791/2017 Prezydenta z dnia 7 marca 2017 r. i zakres omawianych zadań reguluje § 3 Regulaminu odwołujący się całościowo do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *strażach gminnych*⁹⁸, oraz aktów prawa miejscowego. Nie sprecyzowano w Regulaminie oddzielnie zadań z zakresu utrzymania porządku i czystości oraz ochrony środowiska.

W poszczególnych latach objętych kontrolą w jednostce Straży nie wyodrębniano jednostki organizacyjnej właściwej do kontroli realizacji przepisów ochrony środowiska. Zadania z omawianego zakresu przypisane były wszystkim zatrudnionym strażnikom w liczbie 8 osób.

Prezydent podał w złożonym wyjaśnieniu, że *jednostka liczy 8 strażników pracujących w systemie dwuzmianowym, z uwagi na taki stan osobowy brak jest możliwości wyodrębnienia z jej składu szczególnej jednostki organizacyjnej właściwej do kontroli realizacji przepisów ochrony środowiska. W związku z powyższym wszyscy strażnicy (8 funkcjonariuszy) realizują zadania z powyższego zakresu zarówno w toku codziennych służb, jak i w stałej współpracy z Wydziałem Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego, oraz w efekcie zgłoszeń mieszkańców.*

W zakresach czynności poszczególnych strażników, w dziale „zakres zadań, obowiązków” przyjęto, że do zadań strażnika należy „pełnienie służby na terenie miasta oraz wykonywanie zadań wynikających z ustawy o strażach gminnych oraz Regulaminu Straży Miejskiej” oraz „pełnienie szczególnego nadzoru w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego” w wyznaczonym rejonie miasta.

Nie wyszczególniono w zakresach czynności strażników jakie realizują zadania w zakresie utrzymania czystości i porządku.

Prezydent wyjaśnił, że *zadania takie jak kontrola w zakresie gromadzenia odpadów na terenie nieruchomości miejskich, kontrola domowych instalacji grzewczych w zakresie spalania odpadów, kontrola porzucanych na terenie miasta odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych, identyfikacja właścicieli porzuconych pojazdów na terenie gminy, są w zakresie zadań stałych 8 strażników. Realizują je w formie: kontroli w zakresie gromadzenia odpadów na terenie nieruchomości gminnych zarówno posesji prywatnych jak i innych podmiotów w tym przedsiębiorstw i spółdzielni mieszkaniowych wraz z przedstawicielem Wydziału Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego; kontroli domowych instalacji grzewczych w zakresie spalania odpadów w oparciu o upoważnienia Prezydenta Miasta Mielca*

⁹⁷ Regulamin nr 1226/2010 obowiązywał od 30 marca 2010 r. do 7 marca 2017 r., kiedy został zmieniony zarz. Nr 791/2017.

⁹⁸ Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o *strażach gminnych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1795).

wydane wszystkim strażnikom na podstawie art. 379 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; kontroli porzucanych na terenie gminy odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych zarówno w ramach działań własnych, jak i we współpracy z pracownikami Wydziału Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego; identyfikacji właścicieli porzucanych pojazdów na terenie gminy, które są odholowywane w trybie art. 50 a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (identyfikacja właścicieli odbywa się poprzez aplikację dostępu do systemu CEPiK, którą posiada 2 upoważnionych strażników).

W okresie objętym kontrolą, wszyscy zatrudnieni strażnicy byli wyposażeni w indywidualne imienne upoważnienia (ważne z legitymacją służbową) m.in.: do wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu, lub ich części; przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych; żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień; żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli. W upoważnieniach tych nie precyzowano spraw z zakresu gospodarki odpadami lub ochroną środowiska

(akta kontroli str. 58-88)

W budżecie Straży wyodrębniono środki na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, w tym gospodarki odpadami. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą, były planowane w budżecie tego typu środki, w szczególności na badanie próbek popiołu pobieranych z domowych palenisk oraz na usuwanie i przetrzymywanie pojazdów pozostawionych na terenie Miasta, których stan wskazuje, że nie są używane. Planowane środki w poszczególnych latach wyniosły odpowiednio (dane podano na podstawie budżetów zatwierdzonych do realizacji):

2016 - budżet Straży – 664 335,00 zł, w tym: badanie próbek popiołu – 2 520,00 zł, usuwanie wraków samochodów – 5 000,00 zł;

2017- budżet Straży – 849 971,00 zł, w tym: badanie próbek popiołu – 2 000,00 zł, usuwanie wraków – 3 640,00 zł;

2018 - budżet Straży – 735 571 zł, w tym badanie próbek popiołu – 2 000,00 zł, usuwanie wraków – 8 600,00 zł;

2019 – budżet Straży – 703 133,00 zł, w tym: badanie próbek popiołu – 2 500,00 zł, usuwanie wraków – 6 000,00 zł;

2020 – budżet Straży – 813 895,00 zł, w tym: badanie próbek popiołu – 3 014,00 zł, usuwanie wraków – 15 700,00 zł.

(akta kontroli str. 89-128)

2.

Straż dysponowała w latach 2016-2020 planami kontroli (wraz z aneksami realizowanymi w trakcie poszczególnych lat) przyjmowanymi wspólnie z komórką Urzędu właściwą do spraw gospodarki odpadami⁹⁹.

Plan kontroli z harmonogramem przyjmowanym na każdy rok oddzielnie przewidywał: terminy kontroli precyzowane do wykonania w skali miesiąca, podmioty przewidziane do kontroli - w podziale na: podmioty odbierające odpady komunalne z terenu miasta; regionalną instalację przetwarzania odpadów komunalnych, do której kierowane są odpady z terenu Mielca; podmioty prowadzące punkt selektywnej zbiórki odpadów; właścicieli nieruchomości objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi; rodzinne ogrody działkowe wyłączone z systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Plany określały także zakresy

⁹⁹ W okresie objętym kontrolą następowały zmiany w zakresie organizacji biura/wydziału: od 1 lutego 2015 r. – Referat Odpadów Komunalnych w Wydziale Inwestycji, Transportu i Gospodarki Komunalnej; od 10 marca 2017 r. – Referat Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami w Wydziale Inwestycji i Ochrony Środowiska; od 12 grudnia 2017 r. – Biuro Gospodarki Odpadami; od 29 października 2019 r. – Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami.

kontroli w podziale na w/w podmioty oraz osoby uprawnione do kontroli, w tym funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

(akta kontroli str. 129-181)

3.

Straż, w przypadku ujawnienia znacznego nagromadzenia odpadów wbrew przepisom, informowała pisemnie takie instytucje jak: Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną (Sanepid), Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie (WIOŚ) oraz Policję. W okresie objętym kontrolą zrealizowano następującą liczbę powiadomień:

2016 r. – 2 wystąpienia do WIOŚ

2017 r. – 1 wystąpienie do WIOŚ i 1 wystąpienie do Policji

2018 r. – 1 wystąpienie do Sanepidu

2019 r.- 1 wystąpienie do WIOŚ i 1 do Sanepidu

2020 r. (do końca I półrocza) – nie odnotowano wystąpień.

Prezydent Mielca wyjaśnił, że plany wraz z harmonogramami kontroli były opracowane przez Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego i ich realizacja odbywała się wspólnie z pracownikami w/w wydziału, a protokoły pokontrolne znajdują się w Wydziale Gospodarki Odpadami.

Liczba kontroli w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą NIK wyniosła odpowiednio: 2016 r. - w nieruchomościach zamieszkałych 20 kontroli, w budownictwie wielomieszkaniowym 6 kontroli (29 nieruchomości), w podmiotach gospodarczych 23 kontrole, w rodzinnych ogrodach działkowych 7 kontroli; 2017 r. – 78, 20 (73 nieruchomości), 35 i 7; 2018 r. – 72, 28 (41 nieruchomości), 20 i 7; 2019 r. – 55, 30 (41 nieruchomości), 25 i 7; 2020 r. – 4 kontrole w budownictwie wielomieszkaniowym (6 nieruchomości).

Kontrole i podejmowane działania dotyczyły następującej problematyki:

1) w 2016 r. kontrole obejmowały:

- posiadanie pojemnika na odpady, selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli - 56 przypadków (realizowane przez Straż wspólnie z Wydziałem Gospodarki Odpadami)¹⁰⁰
- spalanie odpadów w instalacjach grzewczych – 218 (realizowane samodzielnie przez Straż)

2) w 2017 r. kontrole obejmowały:

- posiadanie pojemnika na odpady, selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli – 140
- spalanie odpadów w instalacjach grzewczych – 630
- porzucenia pojazdów - 2

3) w 2018 r. kontrole obejmowały:

- posiadanie pojemnika na odpady, selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli – 127
- spalanie odpadów w instalacjach grzewczych – 107
- porzucanie odpadów w miejscach nieprzeznaczonych – 3
- porzucenia pojazdów - 1

4) w 2019 r. kontrole obejmowały:

- posiadanie pojemnika na odpady, selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli – 117
- spalanie odpadów w instalacjach grzewczych – 126

¹⁰⁰ M.in. w 2016 r. przeprowadzono 6 kontroli budownictwa wielkomieszkaniowego (objęło 29 bloków), do których było przypisane 6 altanek. W ten sposób w ramach jednej kontroli sprawdzano kilkunastu właścicieli nieruchomości (mieszkań) w zakresie selektywnego zbierania odpadów

- porzucanie odpadów w miejscach nieprzeznaczonych – 3
 - porzucenia pojazdów - 1
- 5) w 2020 r. (do 1 czerwca) kontrole obejmowały:
- posiadanie pojemnika na odpady, selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli – 4
 - spalanie odpadów w instalacjach grzewczych – 59
 - porzucanie odpadów w miejscach nieprzeznaczonych – 5
 - porzucenia pojazdów - 3

W odniesieniu do kontroli w zakresie porzucania odpadów w miejscach nieprzeznaczonych zrealizowane kontrole zostały udokumentowane protokołami lub adnotacjami służbowymi wraz z dokumentacją fotograficzną.

Kontrole realizowano pod kątem przestrzegania przez mieszkańców miasta Mielca warunków określonych w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec*, przyjętym uchwałą Rady Miejskiej z dnia 12 kwietnia 2018 r. (poprzednio uchwałą z dnia 7 marca 2013 r. wraz ze zmianami).

Regulamin ten był dostępny na stronie internetowej miasta Mielca¹⁰¹.

(akta kontroli str. 129-181, 594-525)

Straż realizowała, w latach 2016-2020, kontrole właścicieli nieruchomości, co do których istniało podejrzenie, że spalają odpady w domowych instalacjach grzewczych. Czynności kontrolne realizowane przez strażników wynikały zarówno z działań własnych Straży, jak i ze zgłoszeń mieszkańców. Realizowane były na podstawie posiadanych upoważnień, wydanych przez Prezydenta, a obejmowały oględziny paleniska oraz zgromadzonego materiału. Każda kontrola kończyła się protokołem, którego jeden egzemplarz otrzymywała osoba kontrolowana, a drugi był ewidencjonowany w teczce „Kontrole spalania” w Straży. W protokole zawarte były ustalenia odnośnie wykorzystanego paliwa i spalanego materiału, a w sytuacjach wątpliwych pobierana była próbka popiołu i przesyłana do Centralnego Laboratorium Pomiarowo-Badawczego w Jastrzębiu Zdroju celem analizy składu na zawartość substancji niebezpiecznych. W pojedynczych przypadkach prowadzone były czynności sprawdzające.

Liczba odbytych kontroli w poszczególnych latach przedstawiała się następująco: 2016 r. – 218 kontroli, stwierdzono 30 naruszeń polegających na spalaniu odpadów zabronionych, dokonano 1 rekontroli; 2017 r. - 630 kontroli, (stwierdzono 49 takich naruszeń); 2018 r. - 107 kontroli (36 naruszeń); 2019 r. – 126 kontroli (52 naruszenia); 2020 r. – 59 kontroli (18 naruszeń).

Najczęstszą formą sankcji stosowanych przez Straż za nieprzebrzeganie warunków przyjętych w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec* były pouczenia z poleceniem terminowego wykonania prac porządkowych. W odniesieniu do sytuacji gdy kontrola potwierdziła spalanie odpadów zabronionych udzielano pouczeń (up) i nakładano mandaty karne (mk), nie było wniosków do Sądu w analizowanych latach. Liczba pouczeń i mandatów karnych w poszczególnych latach była następująca: 2016-7 mk, 10 up; 2017 – 19 mk, 30 up. 2018 – 11 mk, 1 up. 2019 – 11mk, 13 up. 2020 – 11 mk, 0 up. Nakładano także mandaty karne na osoby, które pozostawiały odpady w miejscach zabronionych, a w 3 przypadkach skierowano wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego.

Liczba pouczeń i nałożonych sankcji karnych w trybie art. 117 ustawy *Kodeks wykroczeń* (nieutrzymanie czystości i porządku w obrębie nieruchomości) oraz w trybie art. 10 ust. 2a ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*

¹⁰¹https://prawomiejscowe.pl/UrządMiejskiwMielcu/document/485814/Uchwala-XLVI_465_2018

wyniosła odpowiednio: 2016 r. - 135 pouczeń; 2017 r. - 129 pouczeń; 2018 r. - 57 pouczeń, 2 mandaty karne na sumę 200 zł; 2019 r. – 57 pouczeń, 3 wnioski do Sądu Rejonowego z art. 10 ust 2a ustawy w zw. z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Mielec; 2020 r. (dane za okres styczeń – maj) –9 pouczeń, 3 mandaty karne na łączną kwotę 300 zł.

Najczęstszym zjawiskiem powodującym kontrole było zaśmiecanie odpadami miejsc publicznych lub prywatnych. Liczba interwencji i nałożonych sankcji, w trybie art. 145 ustawy *Kodeks wykroczeń*, wynosiła odpowiednio (sprawozdania roczne dla KWP, część III ust 1 pkt j.):

2016 r. – 147 pouczeń, 17 mandatów karnych na kwotę łączną 1150 zł, 1 wniosek do Sądu Rejonowego;

2017 r. – 217 pouczeń, 34 mandaty karne na kwotę łączną 2900 zł, 2 wnioski do Sądu Rejonowego;

2018 r. – 153 pouczenia, 15 mandatów karnych na kwotę łączną 1400 zł, 1 wniosek do Sądu Rejonowego

2019 r. – 206 pouczeń, 29 mandatów karnych na kwotę łączną 4650 zł, 1 wniosek do Sądu Rejonowego;

2020 r. (styczeń-maj) - 43 pouczeń, 5 mandatów karnych na kwotę łączną 550 zł, 5 wniosków (sprawy w toku) do Sądu Rejonowego¹⁰².

Straż zwracała się o pomoc w przeprowadzeniu czynności kontrolnych i wyjaśniających do instytucji państwowych, w tym:

2016 r. – 2 wnioski, w jednym przypadku wystąpiono do WIOŚ w sprawie uciążliwości firmy zajmującej się recyklingiem i składowanymi na jej terenie odpadami, w drugim przypadku również wystąpiono do WIOŚ w sprawie nagromadzonych odpadów poprodukcyjnych;

2017 r. – 2 wnioski, w jednym przypadku wystąpiono do WIOŚ w sprawie podejrzenia niewłaściwego składowania opon samochodowych i innych elementów, a w drugiej sprawie wystąpiono do Policji oraz Wydziału Inwestycji i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w sprawie porzucenia odpadów elektronicznych;

2018 r. – w 1 przypadku wystąpiono do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w związku ze składowanymi w mieszkaniu odpadami;

2019 r. – 2 wnioski, w jednym przypadku wystąpiono do WIOŚ w sprawie niewłaściwego gospodarowania podkładami kolejowymi, w drugiej sytuacji w związku z nagromadzeniem dużej ilości odpadów na prywatnej posesji wystąpiono do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej oraz do Prokuratury Rejonowej;

2020 r. – nie odnotowano wystąpień.

Każdorazowo z przeprowadzanych czynności kontrolnych strażnicy sporządzali protokoły. Podawany w nich był zakres kontroli, wynik kontroli oraz ewentualne wnioski pokontrolne bądź zalecenia. W większości przypadków objętych kontrolą (25 losowo dobranych dokumentacji z lat 2016-2020) zakres kontroli dotyczył: ustalenia czy liczba osób zamieszkujących jest zgodna z danymi zawartymi w deklaracji, czy przestrzegane są zasady segregacji zgodnie z Regulaminem. W efekcie kontroli w wynikach podawano także czy posesja wyposażona jest w pojemniki na odpady i czy prowadzona jest segregacja.

Na 25 analizowanych przypadków kontroli realizowanych przez Straż, w 13 przypadkach kontrolujący strażnicy odnotowali w protokołach fakt pouczenia

¹⁰² Dane powyżej dotyczą wykroczeń z art. 177 kw i ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach a dane poniżej wykroczeń w trybie art. 145 kw - dotyczą zaśmiecania lub zanieczyszczania miejsc dostępnych dla publiczności, stąd występują pewne różnice.

kontrolowanych o konieczności prawidłowej segregacji (właściwe frakcje) oraz w 6 przypadkach fakt zobowiązania kontrolowanych do złożenia korekty deklaracji w celu zgodności liczby mieszkańców ze stanem rzeczywistym.

We wszystkich analizowanych przypadkach protokoły zawierały daty kontroli, okoliczności, dane osób obecnych przy kontroli, podpisy kontrolowanych i strażników oraz niezbędną dokumentację fotograficzną obiektów (koszy, altanek).

(akta kontroli str. 71, 230-397)

W Straży prowadzona była miesięczna ewidencja wyników kontroli, którą sporządzał każdy strażnik. Na tej podstawie sporządzane były roczne sprawozdania, które w styczniu każdego roku przekazywane były do Podkarpackiego Wojewódzkiego Komendanta Policji w Rzeszowie. W sprawozdaniach (za okres 2015-2019), w części dotyczącej ewidencji wyników działań Straży, zawarte były dane liczbowe ilości pouczeń, mandatów, wniosków o ukaranie czy liczby zgłoszeń, w tym również z zakresów utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Mielca.

(akta kontroli str. 398-459)

4.

Straż przyjęła w latach 2016-2020 (styczeń-maj) zgłoszenia od mieszkańców Mielca w sprawie zanieczyszczenia powietrza w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE) oraz przez spalanie odpadów w domowych paleniskach. Łącznie przyjęto 264 zgłoszenia z terenu SSE (256 potwierdzonych) oraz 814 zgłoszenia dotyczące domowych palenisk (217 potwierdzone). Ponadto przyjęto łącznie 122 zgłoszenia dotyczących podrzucania odpadów w miejscach zabronionych (108 potwierdzonych).

Liczba nałożonych sankcji w poszczególnych latach wyniosła odpowiednio:

2016 r. - 7 mandatów karnych, 10 pouczeń;

2017 r. - 19 mandatów karnych, 30 pouczeń;

2018 r. – 11 mandatów karnych, 1 pouczenie;

2019 r. – 11 mandatów karnych, 13 pouczeń;

2020 r. (do końca maja) – 11 mandatów karnych, 8 pouczeń.

Prezydent Mielca wyjaśnił, że *przeprowadzone kontrole były prowadzone pod kątem wyposażenia nieruchomości w pojemniki na gromadzenie odpadów, ich selektywnej zbiórki, liczby mieszkańców w danej nieruchomości i porównania jej z danymi zawartymi w deklaracjach. W przypadku powzięcia podejrzenia iż odpady mogą być spalane w domowych paleniskach podejmowane były czynności kontrolne w celu potwierdzenia lub wykluczenia takiego spalania. Jeśli kontrola wykazała wynik pozytywny wyciągano konsekwencje w trybie art. 191 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Wysokość grzywien zawierała się w przedziale do 500 zł, a o ich wielkości decydował strażnik uwzględniając okoliczności popełnienia wykroczenia, status ekonomiczny sprawcy, wiek, świadomość popełnienia wykroczenia.*

Sposób procedowania strażników w trakcie prowadzonych kontroli omówiony zostały w poprzednim punkcie niniejszego Wystąpienia pokontrolnego.

Prezydent wyjaśnił ponadto, że kontrolowanie sposobu segregacji odpadów na terenie nieruchomości odbywało się wspólnie z pracownikami Biura Gospodarki Odpadami, z każdej wspólnej kontroli sporządzane były notatki lub protokoły pokontrolne. W przypadku uzyskania informacji o nielegalnym porzuceniu odpadów na terenie gminy podejmowane były czynności w celu ustalenia sprawców porzucenia. W przypadku ich wykrycia wyciągane były sankcje zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (kpow), w postaci pouczeń, czy nałożeniu mandatu karnego. Najczęściej wykroczenia z tego zakresu dotyczyły wyrzucenia odpadów komunalnych lub innych na teren gminy w rejon poletek ekologicznych, czy altanek śmietnikowych na

terenie całego miasta. Z uwagi na niewielką skalę nie jest prowadzona ewidencja występowania takich miejsc. Podobne czynności są wykonywane w przypadku ujawnienia porzucenia pojazdu. W sytuacji, gdy nie jest możliwe dotarcie do ich właścicieli są one odholowywane na parking strzeżony w trybie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym, gdzie są trzymane przez 6 miesięcy a następnie po przejęciu ich na własność miasta przekazywane do recyklingu.

Straż w okresie objętym kontrolą nie prowadziła odrębnego rejestru skarg i wniosków z zakresu naruszeń przepisów gospodarki odpadami. Korespondencja z tego zakresu była rejestrowana w teczce „Porządek i bezpieczeństwo w miejscach publicznych”. Zgłoszenia lub wnioski o kontrolę lub anonimowe skargi na zły stan powietrza miały charakter zgłoszeń telefonicznych do dyżurnego Straży i były odnotowywane w książce zgłoszeń, miały one charakter podejrzenia spalania odpadów w domowych paleniskach. Tego typu zgłoszeń odnotowano: w roku 2016 – 218, w roku 2017 – 630, w roku 2018 – 108, w roku 2019 – 123, w roku 2020 (do 3 czerwca) – 59. Wszystkie zarejestrowane sygnały zostały rozpoznane przez strażników i odnotowane w rejestrze.

Analiza zapisów w *Rejestrze skarg i wniosków* Urzędu Miejskiego w Mielcu za lata 2016-2020 nie wykazała wpływu skarg lub wniosków z zakresu gospodarki odpadami bądź spalania odpadów.

Analiza dokumentacji sporządzanej w trakcie zebrań osiedlowych w Mielcu wykazała, że w ramach organizowanych w 2017 r. spotkań Prezydenta z mieszkańcami miasta odnotowano 1 zgłoszenie (zapytanie w dniu 21 listopada 2017 r.) dotyczące braku segregacji odpadów na Cmentarzu Komunalnym. Będący na spotkaniu przedstawiciel Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Mielcu udzielił odpowiedzi, tłumacząc specyfikę jakimi są odpady cmentarne i procedurę ich usuwania.

(akta kontroli str. 460-586)

5.

Straż w okresie objętym kontrolą zaewidencjonowała 3 przypadki wystąpienia pożaru w miejscach związanych z gromadzeniem odpadów, tj.:

- w dniu 28 grudnia 2018 r. w Mielcu przy ul. Solskiego, pożar półpodziemnego poletka ekologicznego wypełnionego szkłem, podejrzenie podpalenia, Policja wydała w dniu 30 stycznia 2019 r. postanowienie o umorzeniu postępowania z powodu nie wykrycia sprawcy;

- w dniu 28 maja 2019 r. przy ul. Warszawskiej, pożar poletka ekologicznego z 3 pojemnikami na odpady (papier, tworzywa sztuczne i metal), podejrzenie podpalenia, Policja wydała w dniu 3 czerwca 2019 r. postanowienie o umorzeniu postępowania z powodu nie wykrycia sprawcy;

- w dniu 10 czerwca 2019 r. przy ul. Wspólnej, pożar poletka ekologicznego z 2 pojemnikami na odpady (szkło, tworzywa sztuczne), podejrzenie podpalenia, Policja wydała w dniu 14 czerwca 2019 r. postanowienie o umorzeniu postępowania z powodu nie wykrycia sprawcy.

Straż dysponowała kopią dokumentacji z postępowania wyjaśniającego Komendy Powiatowej Policji w Mielcu

Komendant Straży wyjaśnił, że *z uwagi na fakt, iż tego rodzaju informacje nie były kierowane do Straży Miejskiej w okresie 2016-2020, nie były podejmowane działania zmierzające do identyfikacji liczby, przyczyn i źródeł powstawania pożarów miejsc deponowania odpadów na terenie miasta. Według posiadanej wiedzy informacje o powstałych pożarach wynikających prawdopodobnie z podpaleń były przekazywane do Wydziału Gospodarki Odpadami (WGO), który występował z upoważnienia Prezydenta Miasta Mielca ze stosownym zawiadomieniem do*

Komendy Powiatowej Policji w Mielcu. (...) Ewentualne informacje o pożarach uzyskiwano telefonicznie od Wydziału Gospodarki Odpadami UM; kontrole były prowadzone z WGO, ich liczba za lata 2016-2020 jest zaewidencjonowana w dokumentacji Straży Miejskiej. (...) Wszelkie działania, tj. patrole prewencyjne były i są prowadzone zarówno w ramach działań własnych w toku I-jej zmiany, jak i II – ej zmiany z Policją; nie prowadzono działań prewencyjnych ściśle związanych jedynie z podpaleniami.

(akta kontroli str. 587-593)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Straż prowadziła właściwy i skuteczny nadzór nad postępowaniem z odpadami komunalnymi wytworzonymi na terenie Miasta. Planowane i realizowane kontrole były narzędziem dyscyplinującym podmioty zobowiązane do należytej dbałości o sprawy czystości i porządku. Jednocześnie konsekwentne i rzetelne podejście strażników do tejże problematyki wpływało niewątpliwie prewencyjnie, o czym mogły świadczyć stosunkowo nieliczne naruszenia obowiązków w gospodarce odpadami, przypisanych właścicielom posesji na terenie miasta.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 17 listopada 2020 r.

Władysław Tabasz
Doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

/-/

Mariusz Twardowski
Główny specjalista kontroli
państwowej

Dyrektor
Wiesław Motyka
p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
z up. /-/
Robert Łukasz

/-/